

برگهای فارسی

برای کلاس دهم

بھارت کا آئین

حصہ 4 الف

بنیادی فرائض

حصہ 51 الف

بنیادی فرائض - بھارت کے ہر شہری کا یہ فرض ہوگا کہ وہ...

- (الف) آئین پر کاربند رہے اور اس کے نصب العین اور اداروں، قومی پرچم اور قومی ترانے کا احترام کرے۔
- (ب) ان اعلیٰ نصب العین کو عزیز رکھے اور ان کی تقلید کرے جو آزادی کی تحریک میں قوم کی رہنمائی کرتے رہے ہیں۔
- (ج) بھارت کے اقتدار اعلیٰ، اتحاد اور سالمیت کو مستحکم بنیادوں پر استوار کر کے ان کا تحفظ کرے۔
- (د) ملک کی حفاظت کرے اور جب ضرورت پڑے قومی خدمت انجام دے۔
- (ه) مذہبی، لسانی اور علاقائی و طبقاتی تفرقات سے قطع نظر بھارت کے عوام الناس کے مابین یک جہتی اور عام بھائی چارے کے جذبے کو فروغ دے نیز ایسی حرکات سے باز رہے جن سے خواتین کے وقار کو ٹھیس پہنچتی ہو۔
- (و) ملک کی ملی جلی ثقافت کی قدر کرے اور اُسے برقرار رکھے۔
- (ز) قدرتی ماحول کو جس میں جنگلات، جھیلیں، دریا اور جنگلی جانور شامل ہیں محفوظ رکھے اور بہتر بنائے اور جانداروں کے تئیں محبت و شفقت کا جذبہ رکھے۔
- (ح) دانشورانہ رویے سے کام لے کر انسان دوستی اور تحقیقی و اصلاحی شعور کو فروغ دے۔
- (ط) قومی جائیداد کا تحفظ کرے اور تشدد سے گریز کرے۔
- (ی) تمام انفرادی اور اجتماعی شعبوں کی بہتر کارکردگی کے لیے کوشاں رہے تاکہ قوم متواتر ترقی و کامیابی کی منازل طے کرنے میں سرگرم عمل رہے۔
- (ک) اگر ماں باپ یا ولی ہے، چھ سال سے چودہ سال تک کی عمر کے اپنے بچے یا وارڈ، جیسی بھی صورت ہو، کے لیے تعلیم کے مواقع فراہم کرے۔

برگهای فارسی

برای کلاس دهم

महाराष्ट्र साहित्य बोर्ड ऑफ सिकेंडरी اینڈ हायर सिकेंडरी ایجوکیشن

पुणे - 411 004

First Edition 2013 © Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune 411004

Reprint : 2022

OR

© **Publisher**

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means; CD ROM / Audio, Video Cassettes or electronic, mechanical including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the Secretary Education, Pune - 411 004

As laid down by the Board of Secondary Education, the Committee of Writers prepared this book under the guidance of the Board of Studies.

The Board of Studies:

بورڈ آف اسٹڈیز

Mrs. Peerzade Shahnaz Md. Saheb	(Convener)	(کنوینر)	پیرزادے شہناز محمد صاحب
Mrs. Razia Begum Ghulam Hussain Patel	(Member)	(رکن)	رضیہ غلام حسین پٹیل
Mr. Shaikh Sagheer Shaikh Ghani	(Member)	(رکن)	شیخ صغیر شیخ غنی
Mr. Waheed Imam Ansari	(Member)	(رکن)	وحید امام انصاری
Dr. Mazhar Alam Siddiqui	(Member)	(رکن)	ڈاکٹر مظہر عالم صدیقی
Mr. Malur Mahboob Ahmed	(Member)	(رکن)	مالور محبوب احمد
Dr. Nooruddin Shaikh	(Member)	(رکن)	ڈاکٹر نور الدین شیخ
Dr. Md. Azhar Hayat	(Member)	(رکن)	ڈاکٹر محمد اظہر حیات

Editorial Board :

مجلس ادارت

Dr. Mazhar Alam Siddiqui	(Co-ordinator)	(رابطہ کار)	ڈاکٹر مظہر عالم صدیقی
Dr. Md. Haroon Faraz	(Member)	(رکن)	ڈاکٹر محمد ہارون فراز
Dr. Abdul Rasheed	(Member)	(رکن)	ڈاکٹر عبدالرشید
Mr. Mahboob Saudagar	(Member)	(رکن)	محبوب سوداگر
Mrs. Ansari Fareeda	(Member)	(رکن)	انصاری فریدہ
Mr. Siddiqui Ejaz Ahmed	(Member)	(رکن)	صدیقی اعجاز احمد

Co-ordinator:

رابطہ کار

Dr. Mazhar Alam Siddiqui	ڈاکٹر مظہر عالم صدیقی
--------------------------	-----------------------

Publisher :

Shri Krishna Kumar Patil, Secretary
Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune - 411 004

Board Evaluation Officer :

Shri Govardhan Sonawane

**Printing and
Distribution :**

Maharashtra State Bureau of Text-Book Production
and Curriculum Research, Pune - 411 004

Computer Composing:

Madni Graphics, #5, 'Anamay', 305 - Somwar Peth, Pune 411 011

Cover Designing:

Shri Chandrashekhar Begampure

Production:

Shri Vivek Gosavi, Controller
Shri Sachchitanand Aphale, Chief Production Officer
Shri Rajendra Chindarkar, Production Officer
Shri Rajendra Pandloskar, Assistant Production Officer

Paper :

70 GSM Creamwove

Printer :

Print Order :

دستور هند

سر آغاز

ما مردمان هند بامتان و سنجیدگی تصمیم می گیریم که
هند را يك جمهوریه مستقل و اجتماعی و غیر مذهبی بسازیم
و برای شهریانـش حاصل کنیم

انصاف : اجتماعی و اقتصادی و سیاسی

آزادی : آزادی فکر و اظهار و عقیده و ایمان و عبادت

مساوات : به اعتبار حیثیت و موقع؛

نیز بین همه مردمان

أخوت را برای عظمت فرد و تیقن اتحاد سالمیت ترقی بدهیم۔

در مجلس دستور ساز ما امروز بتاریخ بیست و شش

ماه نوامبر ۱۹۴۹ میلادی بذریعۀ هذا این دستور را وضع می کنیم۔

و اختیار می نمائیم و بر خودمان نافذ می کنیم۔

بھارتیہ راشٹر گیت

(مکمل)

جَن گَن مَن ادھینا یک جے ھے
 بھارت بھاگیہ ودھاتا!
 پنجاب، سندھ، گجرات، مراٹھا،
 دراوڑ، اُتکل، بنگ،
 وندھیہ، ہماچل، یمونا، گنگا،
 اُچھل، جل دھی، ترنگا،
 توشھ نامے جاگے، توشھ آشیس ماگے
 گاہے تو جے گاتھا
 جَن گَن منگل دایک جے ھے
 بھارت بھاگیہ ودھاتا!
 جے ھے، جے ھے، جے ھے،
 جے ھے، جے ھے، جے ھے

اختصار

جَن گَن مَن ادھینا یک جے ھے
 بھارت بھاگیہ ودھاتا!
 جے ھے، جے ھے، جے ھے،
 جے ھے، جے ھے، جے ھے

عهد

بهارت میهن من است۔ همه بهارتیان برادران و
خواهران من اند۔ من میهن خویش را دوست می دارم و
به ارثِ عظیم و گوناگون آن فخر می کنم۔

من دائم سعی خواهم کرد که در خورِ ارثِ آن
بشوم۔ من پدر و مادر، آموز گاران و بزرگانِ خویش را
احترام خواهم کرد و با هر یک سلوکِ خوش خلقی
خواهم کرد۔

من عهد می کنم که خود را برای میهنِ خویش و
مردمانِ میهنِ خویش وقف می کنم۔ در بهداشتِ آنها
مَسَرّتِ من است۔

Preface

The Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education has, in the light of the National Syllabus 2010, revised the State Syllabus for Std. X. The Board has prepared the draft of the Syllabi of all the subjects and languages for Std. IX and Std. X and for Std. XI and Std. XII. While preparing the syllabus, the syllabi of other States were duly considered. The draft syllabi of different subjects and languages were seen by the experts and the necessary changes were incorporated while they were finalised to enable to meet the challenges of the 21st century.

The Board has made provisions for learning different languages both at the secondary stage and at the higher secondary stage. At the higher secondary stage alongwith modern Indian languages or mother tongue provision of studying classical languages is also made as an option thus, making it possible for student to learn Persian for those desiring to learn the language.

The Board of Studies in Urdu, Persian, Arabic and Avesta Pahlavi has prepared the draft of the syllabus of Persian and with the assistance of the Editorial Board of Persian has prepared the text-book for Std. X in the light of the approved syllabus. The board of studies has taken care to see that the syllabus and the text-book based on it has an Indian reference. This is because Persian language has about eight centuries long association with India, has made great impact on Indian culture and contributed to the rich cultural heritage of our country. Study of Persian at this level would enable the student to become aware of the links among the Indian languages.

The State Board is thankful to the Convener, the members of the Board of Studies in Urdu, Persian, Arabic and Avesta Pahlavi, the members of the Editorial Board and the Co-ordinator for having taken pains to prepare the text-book. The board is also thankful to the writers, poets and institutions from where the material has been obtained.

The Director of the Bureau of Text-book and Curriculum Research has to be specially thanked for timely printing and distributing this book.

(Shri Sarjerao Jadhav)

Chairman,

Maharashtra State Board of Secondary &
Higher Secondary Education, Pune

Pune - 411 004

Date: 01-02-2013

فهرست Index

بخش نظم [Poetry Section]

بخش نثر [Prose Section]

30..	حمد (۱)	1..	رضای مادر (۱)
31..	نوع انسان (۲)	3..	میوه فروش - مکالمه (۲)
32..	مکتب (۳)	5..	انسان پرنده (۳)
33..	در بیان تعظیم مهمان (۴)	7..	همه باهم (۴)
34..	کودکیهایم اتاقی ساده بود (۵)	9..	حقوق بشر (۵)
35..	مرغ گرفتار (۶)	12..	ترحم بر جانوران (۶)
36..	چشم به راه (۷)	14..	مواد مخدر (۷)
38..	قدرت حق (۸)	15..	گرگی در لباس میش (۸)
39..	گفتم غم تو دارم (۹)	17..	آلودگی هوا (۹)
40..	غزل عارف قزوینی (۱۰)	19..	بهار (۱۰)
41..	غزل کلیم (۱۱)	20..	نامه پسر (۱۱)
42..	قطعات اقبال (۱۲)	22..	پاپن و قوه بخار (۱۲)
44..	رباعیات خیام (۱۳)	24..	آب و فواید آن (۱۳)
46..	رباعیات غنی کاشمیری (۱۴)	25..	تساوی زنان با مردان (۱۴)
	سر سری مطالعه	26..	انترنت (۱۵)
48..	اورنگ آباد	27..	ضرب المثلها (۱۶)
50..	شیر و گرگ و روباه		
53..	قطره باران		
55..	بشر		
57..	بخش نحو انگلیسی		
65..	بخش نحو اردو		
73..	مصدر نامه		
86..	تعارف شعراء و مصنفین		

[BARG-HAE-FARSI] برگهای فارسی

(For Std. X) (برای کلاس دهم)

The lessons in prose and poetry selected as under are prescribed for the composite course of 40 marks in Persian.

Prose – 1, 2, 3, 5, 7, 9, 11, 15

Poetry – 1, 2, 3, 6

Ghazal – (i) Hafiz
(ii) Aarif Qazwini

Rubai – (i) 2 Rubais by Khayyam
(ii) 2 Rubais by Ghani Kashmiri

Rapid Reading – Prose 1
Poetry 1

Grammar – (i) Revision of grammar done in Std. IX
(ii) Adverb
(iii) Infinitive and Imperative
(iv) voices
(v) Gender
(vi) Kinds of Past, Present and Future
(vii) Numerals
(viii) Conjunctions
(ix) Figures of Speech (Tashbeeh, Isteara, Talmeeh, Mubalegha)

Oral Skills

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(بنام خداوند بخشنده مهربان و بخشایشگر)

بخش نثر

PROSE SECTION

رضای مادر

از بایزید بسطامی نقل است که گفت: آن کار که آن را باز پسین همه کارها میدانستم، پیشین همه بود و گفت: جمله آنچه در ریاضت ها و مجاهدات و غربت می جستم، در آن دریافتم که يك شب مادر از من آب خواست- رفتم تا آب آرم- در کوزه آب نبود- جوی رفتم و آب آوردم- مادر خفته بود و شب سرد بود- کوزه در دست میداشتم- چون از خواب بیدار شد، آب خورد و مرا دعا کرد-

وقتی دیگر گفت: آن يك نیمه در فراز کن! تا وقت سحر می بودم تا نیمه راست فراز کنم یا نیمه چپ؟ تا خلاف فرمان مادر نکرده باشم- وقت سحر آنچه می جستم از در در آمد- بهم از وی نقل است که: چون مادرش او را به مدرسه فرستاد، چون به سورة لقمان رسید، بدین آیت که (شکر گوی مرا و شکر گوی مادر و پدرت را) از استاد معنای این آیت پرسید- چون استاد معنای آیت گفت، بر دل او کار کرد- لوح بنهاد و گفت مرا دستوری ده تا به خانه روم- پس استادش دستوری داد-

به خانه آمد- مادرش گفت: یا طیفور! به چه کار آمده ای؟ مگر هدیه ای آورده اند به مدرسه یا عذری افتاده است؟ گفت: نه، بدین آیت رسیدم که حق تعالی میفرماید به خدمت خویش و به خدمت تو و من دو خانه را کدخدایی نتوانم کرد- این آیه بر جان من گران آمده است یا از خدایم در خواه تا همه آن تو باشم یا در کار خدایم کن تا همه آن او باشیم-

مادر گفت: ای پسر! ترا در کار خدای کردم و حق خویشتن به تو بخشیدم- برو و خدای را باش- پس بایزید از بسطام برفت و سی سال در بادیه شام میگذشت و ریاضت میکشید و بی خوابی و گرسنگی دایم پیش گرفت و صد و سیزده پیر را خدمت کرد و از همه فایده گرفت- (تذکرة الاولیا شیخ فرید الدین عطار)

فرہنگ (Glossary)

Last	آخر، پچھلا	باز پسین
Asceticism, austerity	نفس کو پاک کرنے کے لیے کوشش کرنا	مجاہدیت
River	نہر، ندی	جوی
Vessel	برتن، دستہ دار	کوزہ
Travelling, poverty	سفر، غربتی	غربت
Half	آدھا، نصف	نیمہ
Slate	تنختی	لوح
Sent	بھیجا	فرستاد
Desert	صحرا، بیابان	بادیہ
Bird, child	پرندہ، یہاں بچہ مراد ہے	طیفور
Demand	مانگ لے، طلب کر لے	درخواہ
Hunger	بھوک	گرسنگی

پرسش / Exercise

- ۱۔ بایزید بسطامی جملہ آنچہ کہ در ریاضت ہا و مجاہدات و غربت می جست، در چہ عمل دریافت؟
- ۲۔ واقعہ آب خواستن مادر از بایزید بسطامی در الفاظ شما بیان کنید۔
- ۳۔ چون استاد معنای آیت سورہ لقمان گفت بایزید چہ کرد؟

میوه فروش - مکالمه

- میوه فروش : بفرمائید خانم ، چه فرمایشی دارید؟
- خانم مسرت: می خواستم میوه بخرم- چه میوه های دارید؟
- میوه فروش : خانم! انگور و سیب و انار و پرتغال، تمام میوه های فصل دارم-
- خانم مسرت: این سیب کیلوی چند می فروشید؟
- میوه فروش : کیلوی هفت روپیه-
- خانم مسرت: کیلوی هفت روپیه! خیلی گران است- اگر کیلوی پنج روپیه حساب کنید دو کیلو می خرم-
- میوه فروش : چون شما مشتری قدیمی هستید از شما کیلوی شش روپیه می گیرم- ازین کمتر نمی شود- جنس اعلا ی سیب کیلوی هفت روپیه می فروشم ولی برای شما کیلوی شش روپیه حساب می کنم- بفرمائید چقدر بکشم-
- خانم مسرت: آقا خیلی گران می فروشید- پرتغال کیلوی چند می فروشید؟
- میوه فروش : خانم چه کنم- همه چیز گران شده است- من خودم همه چیز گران می خرم- پرتغال کیلوی هفت روپیه می فروشم-
- خانم مسرت: پرتغال در فصل پرتغال کیلوی هفت روپیه نمی ارزد- کیلوی پنج روپیه حساب کنید و دو کیلو بکشید-
- میوه فروش : خیلی خوب- شما راضی باشید- بفرمائید این دو کیلو پرتغال و دو کیلو سیب، دیگر چه لازم دارید؟
- خانم مسرت: دیگر کافی است- بفرمائید پول میوه ها مطابق صورت حساب شما-
- میوه فروش : متشکرم خانم-
- خانم مسرت: خدا حافظ-
- میوه فروش : خدا حافظ بسلامت

فرهنگ (Glossary)

Orange	سنگتره	پرتغال
Kilogram	کیلوگرام	کیلو
Customer	گاہک	مشتری
Very costly	بہت مہنگا	خیلی گران
To buy	خریدنا	خریدن

پرسش / Exercise

- ۱۔ سیوہ فروش چه سیوہ ها می دارد؟
- ۲۔ سیوہ فروش سیب و پرتغال کیلوی چند می فروشد؟

تمرین

- ۱۔ مکالمه ای آماده بکنید:
- شما برای خریدن سبزیها به سبزی فروش می روید۔

انسان از زمانهای بسیار قدیم آرزوی پرواز داشت- می خواست در آسمان پرواز کند- از عقابها بالاتر رود و از ابرها بگذرد- می خواست به ماه روشن و ستارگان درخشان برسد- انسان برای رسیدن به این آرزو کوشش و فداکاری بسیار کرده است- بیش از صد سال پیش، یک جوان آلمانی به نام اُتو به فکر پرواز افتاد- او در بالهای گسترده پرنده‌گان دقت بسیار کرده بود- اتو می گفت: اگر بتوانم بال بزرگ و نیرومندی بسازم می توانم مانند پرنده‌گان پرواز کنم-

اُتو به کار و آزمایش پرداخت- بالهای گوناگونی ساخت ولی باهیچیک از آنها نتوانست پرواز کند- با این وجود او ناامید نشد و دست از کوشش نکشید- اُتو چندین سال زحمت کشید و سرانجام بالهای بزرگی ساخت- روزی که باد ملایمی می وزید، بر فراز تپه ای رفت- بالها را بر دوش بست و خود را در فضا رها کرد- اتو هنگامی که آرام و آهسته با بالهای گسترده به زمین فرود آمد از شادی در پوست خود نمی گنجید- همه مردم به او تبریک گفتند- این پیروزی او را بر آن داشت که کار خود را ادامه دهد-

از آن پس با آنکه بالها بهتر و محکمتری ساخت و دهها بار در آسمان پرواز کرد، ولی روزی هنگام پرواز ناگهان باد تندی وزید و بالهای قهرمان پرواز را در بهم شکست-

”ویلبر رایت“ جوان باهوش و درس خوانی بود- روزی هنگام بازی به زمین خورد- به سبب شکستگی استخوان اگرچه مجبور شد چند سال در خانه بماند، ولی در این مدت بیکار نه نشست و کتابهای بسیار خواند- اتفاقاً کتابهای در باره سرگذشت اُتو و آزمایشهای او به دستش رسید- ویلبر پس از خواندن این کتابها تصمیم گرفت- کار او را دنبال کند- او با کمک برادر خود اُرویل، بالهایی ساخت که با آن می شد از بلندی به سلامت فرود آمد- چندی بعد این دو برادر به فکر ساختن ماشینی برای پرواز افتادند-

سه سال طول کشید تا کوششها و تجربه های ویلبر و اُرویل به نتیجه رسید- هنگامیکه نخستین هوا پیمای آماده شد، آنها دوستان خود را به دشتی دعوت کردند تا اولین پرواز آنها را تماشا کنند- همه با اشتیاق منتظر دیدن این کار عجیب بودند-

هوا پیمای روشن شد- قلب دو برادر از شادی و هیجان می تپید- سرانجام هوا پیمای از زمین برخاست و به پرواز درآمد- این پرواز ۳۸ دقیقه به طول انجامید- سپس هوا پیمای در درمیان شادی

دوستان به سلامت بر زمین نشست و ویلبر با سرافرازی از آن جا خارج شد۔
 ویلبر و اُرویل اولین کارخانه هواپیما سازی را تأسیس کردند۔ بدین گونه بود که آسمان به
 اختیار انسان در آمد۔
 باوجود آنکه از آن روز بیش از هشتاد و چند سال نمی گذرد، امروز هواپیماهای غول پیکر،
 انسان را در اندک زمانی از این سوی زمین به سوی دیگر آن می برند۔
 دانشمندان پس از کوشش بسیار دستگاہی ساختند که انسان توانست به وسیله آن در کره
 ماه فرود آید۔ دانشمندان باز هم برای راه یافتن به فضاهاى دور دست و کره های دیگر کوشش
 می کنند۔

فرہنگ (Glossary)

German	جرمنی کا	آلمانی
Wings	بال و پر	بال
Hill	ٹیلہ	تپہ
To be very happy	خوشی سے پھولے نہ مانا	در پوست خود نمی گنجیدن
Hero, champion	ہیرو	قہرمان
Breaking of bone	ہڈی کا ٹوٹنا	شکستگی استخوان
Experiment	آزمائش	تجربہ
To take off	زمین سے ہوا میں بلند ہونا	از زمین برخاستن

پرسش / Exercise

- ۱۔ انسان از زمانهای قدیم چه آرزو داشت؟
- ۲۔ انسان برای رسیدن به آرزوی خود چه کوشش و فداکاری کرد؟
- ۳۔ کوششها و تجربه های ویلبر و اُرویل به چه نتیجه رسید؟

کبوترها آزاد و شاد در آسمان پرواز می کردند و از آزادی و بازی در آسمان نیلگون لذت می بردند. پس از مدتی، برای رفع خستگی روی درختی نشستند. پایین درخت، دانه فراوان بود. یکی از کبوتران دانه ها را دید. آرام بال گشود و بایک چرخش خود را به پایین درخت رسانید، چند تا از دانه ها را خورد. دانه ها تازه و خوشمزه بودند. دوستان خود را بهم صدا کرد تا از این دانه های خوشمزه بخورند. کبوترها پایین آمدند. کنار دانه ها نشستند و مشغول بر چیدن دانه شدند. وقتی که خوب سیر شدند، یکی از کبوتران آماده پرواز شد. بال گشود تا پرواز کند ولی نتوانست. احساس کرد که بندی به پایش گره خورده است. کبوتران دیگر نیز بال گشودند تا پرواز کنند، ولی نخهای دام پای آنها را بهم گرفته بود.

صیاد که در کمین نشسته بود، صدای بال کبوتران را شنید و خوشحال به سوی آنان شتافت. کبوتران با عجله بال می زدند. هریک برای رهای خود می کوشید. گاهی يك گوشه دام از زمین کنده می شد، ولی بلا فاصله به زمین می افتاد و گوشه دیگر آن بالا می رفت. کبوتر دانا و هوشیاری که نامش 'طوقی' بود، گفت: ای دوستان، حق این بود، وقتی دانه ها را دیدیم به فکر می افتادیم که این دانه ها را چه کسی آورده است؟ چرا این همه دانه تازه و خوشمزه در پای درخت ریخته است؟ اگر فکر می کردیم، در دام نمی افتادیم. حالا هم اگر کمی فکر کنیم و متحد و هماهنگ شویم، می توانیم نجات پیدا کنیم. اکنون لحظه ای آرام بگیرید و آن گاه، بافرمان من، همه با هم به پرواز در آیید.

صیاد شتابان به سوی درخت می دوید که طوقی فرمان پرواز داد. کبوترها به فرمان او یکباره بال زدند و دام را از جا کردند و به هوا بردند.

صیاد با خود گفت: این کبوترها سرانجام خسته می شوند و روی زمین می افتند. خوب است آنها را دنبال کنم. ولی کبوتران که با قدرت تمام بال می زدند. از چشم صیاد ناپدید شدند. پس از مدتی در کنار جوی آبی فرود آمدند.

در کنار جوی آب، لانه موشی بود. طوقی از قدیم با این موش دوست بود و او را (زیرک) صدا می کرد. موش، که در لانه خود خوابیده بود، از صدای بال کبوتران بیدار شد و از لانه بیرون آمد. همین که طوقی و دوستانش را گرفتار دید، برای بریدن بندهای پای طوقی پیش رفت. طوقی گفت: دوست من، ابتدا بند از پای یارانم باز کن. دلم می خواهد دوستانم زودتر از من آزاد شوند.

زیرک به سرعت بندهای دام را جَویَد- همه بندها پاره شد- کبوتران آزاد شدند و از موش تشکر کردند- کمی آب خوردند و آزاد و شاد در آسمان به پرواز در آمدند- وقتی که کبوتران دوباره خود را آزاد یافتند، باهم قرار گذاشتند که دیگر اشتباه خود را تکرار نکنند تا در دام صیّادان گرفتار نشوند- (از کلیله و دمنه)

فرهنگ (Glossary)

Happy	خوش	شاد
Tiredness	تھکان	خستگی
Below	نیچے، زیر	پایین
Hunter	شکاری	صیّاد
Wings	پر	بال
Ran swiftly	تیز دوڑا	شتافت
Ran	دوڑا	دوید
Mouse	چوہا	موش
Nest	آشیانہ، پرندوں کا گھونسلہ	لانه
Thread of net	جال کی بندشیں، گرہیں	نخهای دام

پرسش / Exercise

- ۱- کبوترها آزاد و شاد در آسمان چه می کردند؟
- ۲- پایین درخت چه بود؟
- ۳- چون یکی از کبوتران دانه ها را دید، چه کرد؟
- ۴- چون یکی از کبوتران اماده پرواز شد چه دید؟
- ۵- نخهای دام پای کبوتران را چه کرده بود؟
- ۶- چون صیّاد صدای بال کبوتران شنید چه کرد؟
- ۷- کبوتر دانا و هوشیاری که نامش طوقی بود چه گفت؟
- ۸- صیّاد چون شتابان به سوی درخت می دوید طوقی چه کرد؟
- ۹- صیاد با خود چه گفت؟
- ۱۰- در کنار جوی آب چه بود؟
- ۱۱- زیرک که بود و چه کرد؟

اعلامیه جهانی حقوق بشر يك پیمان بین المللی است که در مجمع عمومی سازمان ملل متحد در ۱۰/ دسامبر ۱۹۴۸ به تصویب رسیده و شامل ۳۰ ماده است که به تشریح دیدگاه سازمان ملل متحد در مورد حقوق بشر می پردازد. مفاد این اعلامیه حقوق بنیادی مدنی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را که تمامی ابنای بشر در هر کشوری باید از آن برخوردار باشند، مشخص کرده است.

مجمع عمومی: این "اعلامیه جهانی حقوق بشر" به عنوان يك استاندارد مشترک و دستاورد تمامی ملل و ممالك اعلان می کند تا هر انسان و هر عضو جامعه با به خاطر سپاری این "اعلامیه" به جد در راه تعلیم و آموزش آن در جهت ارتقای حرمت برای چنین حقوق و آزادیهای بکوشد. و برای اقدامهای پیشبرنده در سطح ملی و بین المللی تلاش کند تا (همواره) باز شناسی مؤثر و دیده بانی جهانی (این حقوق) را چه در میان مردمان (ممالك عضو) و چه در میان مردمان قلمروهای تحت فرمان آنها (تحصیل و) تامین نماید.

ماده ی ۱) تمام ابنای بشر آزاد زاده شده و در حرمت و حقوق باهم برابرند. عقلانیت و وجدان به آنها ارزانی شده و لازم است تا بایکدیگر برادرانه رفتار کنند.

ماده ی ۸) هر انسانی سزاوار و محق به دسترسی مؤثر به مراجع داد رسی از طریق محاکم ذی صلاح ملی در برابر تقض حقوق اولیه ای است که قوانین اساسی یا قوانین عادی برای او برشمرده و به او ارزانی داشته اند.

ماده ی ۱۴) (۱) هر انسانی به تنهایی یا با شراکت با دیگران حق مالکیت دارد.

(۲) هیچ کس را نمی بایست خود سرانه از حق مالکیت خویش محروم کرد.

ماده ی ۱۸) هر انسانی محق به داشتن آزادی اندیشه وجدان و دین است. این حق شامل آزادی دگر اندیشی، تغیر مذهب (دین) و آزادی علنی (و آشکار) کردن آئین و ابراز عقیده، چه به صورت تنها، چه بصورت جمعی یا به اتفاق دیگران، در قالب آموزش، اجرای مناسک، عبادت و دیده بانی آن در محیط عمومی و یا خصوصی است.

ماده ی ۱۹) هر انسانی محق به آزادی عقیده و بیان است و این حق شامل آزادی داشتن باور و عقیده ای بدون (نگرانی) از مداخله (و مزاحمت) و حق جستجو، دریافت و انتشار اطلاعات و افکار از طریق هر رسانه ای بدون ملاحظات مرزی است.

ماده ی ۲۰) (۱) بهر انسانی محق به آزادی گرد همایی و تشکیل انجمنهای مسالمت آمیز است-

(۲) بهیچ کس نمی بایست مجبور به شرکت در بهیچ انجمنی شود-

ماده ی ۲۱) (۱) بهر شخصی حق دارد که در مدیریت دولت کشور خود، مستقیماً یا به وساطه انتخاب آزادانه نمایندگان شرکت جوید-

(۲) بهر شخصی حق دسترسی برابر به خدمات عمومی در کشور خویش را دارد-

ماده ی ۲۵) (۱) بهر انسانی سزاوار یک زندگی با استاندارد های قابل قبول برای تأمین سلامتی و رفاه خود و خانواده اش، من جمله تأمین خوراک، پوشاک، مسکن، مراقبت های پزشکی و خدمات اجتماعی ضروری است- و همچنین حق دارد که در مواقع بیکاری، بیماری، نقص عضو، بیوگی، سالمندی و فقدان منابع تأمین معاش، تحت هر شرایطی که از حدود اختیار وی خارج است، از تأمین اجتماعی بهره مند گردد-

(۲) دوره ی مادری و دوره ی کودکی سزاوار توجه و مراقبت ویژه است- همه ی کودکان اعم از آن که با پیوند زناشویی یا خارج از پیوند زناشویی به دنیا بیایند، می بایست از حمایت اجتماعی یکسان برخوردار شوند-

ماده ی ۲۶) (۱) آموزش و پرورش حق همگان است- آموزش و پرورش می بایست دست کم در دوره های ابتدایی و پایه، رایگان در اختیار همگان قرار گیرد- آموزش ابتدای می بایست اجباری باشد- آموزش فنی و حرفه ای نیز می بایست قابل دسترس برای عموم مردم بوده و دستیابی به آموزش عالی به شکلی برابر برای تمامی افراد و بر اساس شایستگی های فردی صورت پذیرد-

(۲) آموزش و پرورش می بایست در جهت رشد همه جانبه ی شخصیت انسان و تقویت رعایت حقوق بشر و آزادی های اساسی باشد- آموزش و پرورش باید به گسترش حسن تفاهم، دگر پذیری (تسامح) و دوستی میان تمامی ملت ها و گروه های نژادی یا دینی و نیز به برنامه های (ملل متحد) در راه حفظ صلح یاری رساند-

(۳) پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش برای فرزندان خود مقدم اند-

Human Rights	انسانی حقوق	حقوق بشر
International	بین الاقوامی	بین الملل
UNO	اقوام متحدہ	سازمان ملل متحد
To appropriate	تخصیص کرنا	مشخص کردن
Member	ممبر	عضو
Safeguarding	حفاظت کرنا	تأمين
Having rights, deserving	حق رکھتا ہے	محق
Freedom of thought	آزادی فکر	آزادی اندیشہ
Freedom of publicity	آزادی اشتہار	آزادی علنی
Faith	عقیدہ	ابراز
Without thought	بغیر ملاحظہ	بدون ملاحظات
Bordering	سرحد	مرزی
Medical care	ڈاکٹری دیکھ بھال، علاج کی سہولیات	مراقبت های پزشکی
Marriage	شادی	زنا شوی
Understanding	صلح، میل جول	تفاهم

پرسش / Exercise

- ۱۔ نکات چند در بارہ اعلامیہ جہانی حقوق بشر را بیان کنید۔
- ۲۔ اعلامیہ جہانی حقوق بشر چه چیز است و به چه تاریخ و به چه مجمع عمومی به تصویب رسیدہ؟
- ۳۔ در دائرہ اعلامیہ جہان حقوق بشر چند تا مادہ شامل است و این در چه موارد می پردازد؟
- ۴۔ مفاد این اعلامیہ چه چیز ہا را مشخص کردہ است؟
- ۵۔ کدام کشور و کدام بشر از این اعلامیہ برخوردار باشند؟
- ۶۔ مادہ ی ۱۹ این اعلامیہ چه حق انسانی را بیان می کند؟

یزد گرد پادشاه ساسانی بهرام پسر خود را بامیر عرب نعمان سپرد تا او را تربیت کند و فنون جنگ بیاموزد۔ روزی بهرام بشکار رفته بود۔ ناگهان از پیش اسب او آهوی برمید۔ بهرام اسب برانگیخت و آهو را دنبال کرد و آهو بهر طرف میشتافت۔ بهرام نیز دنبال او میرفت۔ هوا بی نهایت گرم بود و آهو از تشنگی بی طاقت شد۔ ناگاه آهو به محلی رسید که قبیله ای از عرب در آنجا خیمه زده بود۔ آهو خود را به خیمه مردی قبیصه نام، انداخت۔ اعرابی او را بگرفت۔ بهرام بدر خیمه رسید۔ تیر بر کمان نهاد و فریاد زد: "ایمرد شکار من بدینجا آمده، بیرون آر۔" قبیصه گفت: "ای جوانمرد مروّت نباشد جانوری که بدین خیمه پناه آورده تسلیم تو کنم۔" بهرام دُرُشتی آغاز کرد۔ قبیصه گفت: "سخن بیهوده نگو، تا این تیر که بر کمان داری بر سینه من نرسد، دست تو بآهو نخواهد رسید و اگر مرا بگشی اهل قبیله ترا زنده نخواهند گذاشت۔ بر خود رحم کن و از این آهو بگذر۔ اگر چیزی خواهی این اسب که بر در خیمه است با زین و دهنه زرّین بتو دهم۔ بگیر و به مقام خود باز گرد۔" بهرام را این خوی عرب پسند افتاد۔ اسب از او نگرفت و برگشت۔

اما رحم و مروّت قبیصه هرگز فراموش نکرد و آن روز که پادشاهی ایران بدو رسید و تاج سلطنت بر سر نهاد و بر اورنگ پادشاهی نشست، قبیصه را حاضر کرد و نوازش نمود و او را 'مُجیر الغزال' یعنی 'زنهار دهنده آهوان' لقب داد۔

(از اخلاق محسنی)

فرهنگ (Glossary)

Speed up	ایڑ لگانا، دوڑانا	برانگیخت
To follow, to pursue	تعاقب کرنا	دنبال کردن
Saddle	زین	زین
Golden bridle	سونے کی لگام	دهنه زرّین
To give, to surrender	دینا، سپرد کرنا	تسلیم کردن
Patron, protector	حامی، مددگار	مجیر
Deer	ہرن	غزال

پرسش / Exercise

- ۱- یزدگرد چرا پسر خود را بامیر عرب سپرد؟
- ۲- آهو خود را کجا انداخت؟
- ۳- بهرام بدر خیمه چه کرد و چه گفت؟
- ۴- قبیصه چه جواب داد؟
- ۵- بهرام قبیصه را چه لقب داد؟

مواد مخدر

چرس، تریاک، پودر (هیرویین)، شراب و هر چیز دیگر که انسان را نشه بسازد مواد مخدر گفته میشود-

از کشیدن چلم، سگرت و چرس نفس تنگی، قبضیت، بدبوی دهن، خرابی دندانها، بی اشتها و غیره پیدا میشود- نسوار دندانها را خراب، دهن را بدبوی و اشتها را کم میسازد-

تریاک چیز بسیار مضر است- پودر یا هیرویین را از تریاک میسازند- تریاک و پودر خون را خشک می کند و آدم را زرد و ضعیف و لاغر می سازد- هیرویین عمر آدمی را کوتاه می کند- شخص تریاک یا هیرویینی تنبل، بیکاره و بار دوش خانواده و جامعه میشود- اگر برای معتاد (تریاک و هیرویینی) تریاک و هیرویین نرسد به جرم و جنایت دست میزنند- از اشخاص هیرویینی و تریاک هر کس نفرت می کند- شخص تریاک و هیرویینی در شفاخانه معالجه شده می تواند به شرطی که دوباره به کشیدن تریاک و هیرویین رجوع نکند-

شراب هم چیز بسیار بد و مضر است- جگر و معده را خراب و اعصاب را ضعیف میسازد- الله جل جلاله خوردن شراب و دیگر چیزهای نشه آور را منع فرموده اند- قرآن کریم درباره حرام بودن شراب و دیگر کارهای ناروا این گونه حکم کرده است:

”ای مومنان، یقیناً که شراب خوردن و قمار زدن و فال دیدن پلید، از کارهای شیطان است- پس، از آنها دوری کنید تا نجات یابید-“

فرهنگ (Glossary)

Narcotics	نشه آور	مُخَدِّر
Hunger	بھوک	اشتها
Addict, habituated	عادی	معتاد
Harmful	ضرر یا نقصان پہنچانے والی چیز	مضر

پرسش / Exercise

- ۱- در مواد مخدر چه چیزها شامل است؟
- ۲- پودر و هیرویین را از چه چیزها میسازند و اینها در بدن چه اثر می کند؟
- ۳- آیا شخص تریاک و هیرویینی در شفاخانه معالجه شده چه می تواند؟
- ۴- چطور شراب هم بسیار مضر است؟
- ۵- قرآن کریم درباره حرام بودن شراب و دیگر کارهای ناروا چه حکم کرده است؟

گرگی در لباسِ میش

روزی يك گرگ بد جنس برای پیدا کردن غذا دچار مشکل شد۔ چون گله ای که برای چرا به آن کوه و چمنزار می آمد، يك چوپان دلسوز و يك سگ دقیق داشت۔ آنها مواظب ہر اتفاقی در گله بودند۔

گرگ گرفتار شده بود و نمی دانست چکار بکند تا اینکه يك روز اتفاق عجیبی افتاد۔ او يك پوست گوسفند را پیدا کرد۔ گرگ آن را برداشت و بسرعت فرار کرد۔

روز بعد گرگ بادقت پوست را روی خودش انداخت و خودش را به شکل يك گوسفند در آورد و هنگامی که گله در صحرا مشغول چرا بود به میان آنها رفت۔ گوسفندھا متوجه وجود گرگ نشدند۔ یکی از بره ها به کنار او آمد۔ گرگ ناگلا به او گفت : کمی آن طرفتر علف های خوشمزه تری وجود دارد و بره بیچاره به دنبال گرگ از گله دور شد۔ خلاصه آن روز گرگ بدجنس توانست شکار خوبی را پیدا کند۔

تا مدتھا گرگ به گله می آمد و به رُوش های مختلف گوسفندان را فریب می داد و گوسفندھا ہم فریب ظاہر گرگ را می خوردند و حرف های او را قبول می کردند۔ این ماجرا مدتھا ادامه پیدا کرد۔ البتہ چوپان و سگ گله بعد از مدتھا توانستند به علت ناپید شدن گوسفندھا پی ببرند و گرگ بدجنس را حسابی ادب کنند۔ ولی ولی حیف کہ يك عده گوسفند ساده گول گرگ را خورده بودند و دیگہ در میان گله نبودند۔

فرہنگ (Glossary)

Sheep, goat	بکری، بھیڑ	میش (گوسفند)
Wolf	بھیڑیا	گرگ
To be in difficulty	مشکل سے دوچار ہونا، مشکل میں پڑنا	دچار مشکل شدن
To graze	چرنا	چرا
Shepherd	چرواہا	چوپان
Sympathetic	ہمدرد	دلسوز
Careful, attentive	چوکنا، فکر مند	دقیق
Attentive	خبردار	مواظب
Skin of sheep or goat	بکری کی کھال	پوستِ گوسفند

To find out	ظاہر کرنا، آشکارا کرنا، تلاش کرنا	پیدا کردن
Speedily	تیزی کے ساتھ	بسرعت
To escape	فرار ہونا	فرار کردن
Near	قریب، پہلو میں	بہ کنار
Cunning, shrewd	لُچا، موذی، نقل کرنے والا، جعلی	ناقلا
Grass, weed	چارہ، گھاس	علف
Behind, after, back	پچھے، پشت	دنبال
Cause	سبب، وجہ	علت
To disappear	غائب ہونا	ناپدید شدن
To discover something	سراغ لگانا، جستجو کرنا	پی بردن
Deceive	دھوکہ، فریب	گول
Second, other	دوسرا، اب	دیگہ (دیگر)

پرسش / Exercise

- ۱۔ گلہ ای برای چرا بہ کجای آمد؟
- ۲۔ يك روز گرگ را چه اتفاق عجیبی افتاد؟
- ۳۔ گرگ خودش را چطور بصورت يك گوسفند در آورد؟
- ۴۔ گرگ برہ را بہ چه طور فریب دادہ خورد؟
- ۵۔ چوپان و سگ گلہ چرا خواستند کہ گرگ را حسابی ادب بکنند؟
- ۶۔ انجام کار چوپان و سگ چه دیدند؟

آلودگی ہوا

تغیر در ویژگی های طبیعی جو بر اثر مواد شیمیایی ، غباری یا عامل های زیست شناختی است۔ جو یا اُلمسفر سامانہ گازی طبیعی پویا و پیچیدہ ای است کہ زندگانی در سیارہ زمین بہ آن باز بستہ است۔ تحلیل رفتن لایہ اوزن۔ استر و سفر بہ خاطر آلودگی ہوا دیر زمانی است کہ خطری برای تندرستی مردمان و نیز زیست بوم های زمین شناختہ می شود۔

سالیانہ میلیون نفر در اثر آلودگی ہوا جان خود را از دست می دهند کہ بیشتر از آنان در کشور های توسعہ یافتہ هستند۔ این مرگ و میر بطور خاص مربوط بہ آسم 'برونشیت' تنگی نفس و حملات قلبی و آلرژی های مختلف تنفسی است۔ آلودگی ہوا بہ طریق گوناگونی می تواند آثار زیانبار دراز مدت و کوتاہ مدتی بر سلامت انسانہا بگذارد۔ تاثیر آلودگی ہوا بر افراد مختلف متفاوت است۔ کود کان کم سن و سال و سالمندان بیشتر از دیگران از آلودگی ہوا آسیب می بینند۔

در بسیاری از کشور های جہان اقداماتی برای کاهش آثار آلودگی ہوا بر محیط زیست انجام شدہ است۔ اولین گام برای حل مشکل آلودگی ہوا ارزیابی است۔ محققان آلودگی ہوا را بررسی نمودہ و استاندارد های را برای اندازہ گیری نوع و مقدار آلاینده های خطرناک تعین می کنند۔ بعد از آن باید حد مجاز آلاینده های ہوا مشخص شود۔

فرہنگ (Glossary)

Environmental Pollution	فضائی آلودگی	آلودگی ہوا
Atmosphere	آب و ہوا	اُلمسفر
Matters	(مادہ کی جمع) چیزیں	مواد
Chemicals	کیمیائی مادے	شیمیایی
Gaseous, run by gas	گیسوں سے بنی	گازی
Layer of ozone	اوزون پرت	لایہ اوزن
Mortality rate, death rate	شرح اموات	مرگ و میر
Asthma	دمہ	آسم
Bronchitis	برونشائٹ	برونشیت
Heart attacks	دورہ قلبی	حملاتی قلبی

Environment	ماحول	محیط زیست
River, ocean, stream	ندی، سمندر	جو

پرسش / Exercise

- ۱- آلودگی هوا چه است؟
- ۲- آیا آلودگی هوا برای تندرستی مردمان و زیست بوم های زمین خطری دارد؟
- ۳- سالیانه چند تا نفر در اثر آلودگی هوا جان از دست می دهند؟
- ۴- این مرگ و میر مربوط به کی هستند؟
- ۵- آلودگی هوا به چه طریق تواند که آثار زیانبار بر سلامت انسانها بگذارد؟
- ۶- در بسیاری از کشورهای جهان چه اقداماتی برای کاهش آلودگی هوا انجام شده است؟
- ۷- برای حل مشکل آلودگی هوا اولین گام چیست؟

موسم بهار است- جهان زیبای خاص به خود گرفته است- درختها شگوفه های رنگارنگ به سرزده اند- کوه ها و دشتها لباس زمردین پوشیده اند-
 دهقانان باشوق و شمع زمین ها را قلبه می کنند و تخم می پاشند- دریاها مست و خروشان در حرکت اند- نغمه های دلاویز پرنده گان و چرچر گنجشکان طنین افکن گوشهاست-
 چوپانهای دلاور رમે های گوسفندان را به چراگاه ها می برند- کودکان، نوجوانان، جوانان اعم از پسر و دختر به طرف مکتبها و پوهنتونها با چهره های بشاش و مملو از شادی روانند- جهان چهره جدیدی به خود گرفته است- و مقدم بهار را گرمی می دارد-
 پس بر ما شاگردان مکتب لازم است از این موسم نیکو و خوب، درست استفاده نماییم، کار کنیم، زحمت بکشیم، درس بخوانیم، صبحگاهان وقت از خواب بر خیزیم، فریضه نماز را ادا بکنیم، ورزش را فراموش نکنیم، تا توانسته باشیم با تنفس هوای پاک و صاف تن خود را پرورش داده- صحتمند و نیرومند بسازیم-

فرهنگ (Glossary)

Pleasure	خوشحالی، سرور	شعف
Echo	گونج، صدای ناقوس	طنین
More common	عام	اعم
Filled	پُر، بھراہوا	مملو
Attractive	دلکش	دلاویز
Happy, merry	خوشحال	بشاش
Echo approaching to ears	کانوں تک پہنچنے والی گونج	طنین افکن گوشها

پرسش / Exercise

- ۱- در موسم بهار دهقانان چه کارها انجام می دهند؟
- ۲- در این فصل چوپانها چه کنند؟
- ۳- نوجوانان اعم چه حرکت ها کنند؟
- ۴- درین موسم ما شاگردان را باید چه کار کنیم؟
- ۵- منظرهای موسم بهار را بیان بکنید؟

نامهٔ پسر به پدر

(و جوابِ آن)

ممبئی، ۲۲ ماه آگست سنه ۲۰۱۲ م

پدر بزرگوار، فدایت شوم! دو ساعت پیش نامهٔ مادر عزیزم زیارت گردید و چون نوشته بودند که کسالت شدیدی بر وجود شما عارض شده بی نهایت دلخورم. اگر مژدهٔ بهبودی آن پدر مهربان تا فردا نرسد، لا بُدَم اجازهٔ مُرخصی گرفته برای چند روز به ناگپور بیایم. آقای معلم کلاس نیز چون نامهٔ والده بایشان دادم فرمودند ”اجازه میدهم که بروید.“ به هر جهت این خبر بنده را بسیار مُشوّش کرده و چشمم براهم که مژدهٔ بهبودی و شفا یافتن شما برسد. زیاده تصدیع نمی دهد.

خدمت صاحبه والده ام و خواهران عزیز عرض سلام می‌رسانم.

فرمان بردار

حسین

جواب

ناگپور، ۲۸ ماه آگست سنه ۲۰۱۲ م

فرزند عزیزم حسین! نامهٔ عزیزت واصل گردید و از سلامتی مزاجت خیلی مسرور شدم. اما راجع به صحت اینجانب تشویشات تو مرا دلخور ساخته زیرا که کسالتی که مادرت نوشته، سرما خوردگی کمی بود که مُنتهی بزرگام گردید. اکنون زُکام و تب الحمد لله رفع شده و کاملاً تندرست میباشم. از اینکه عزم داری اجازهٔ مُرخصی گرفته بیائی خنده مان گرفت. ولی چون خیلی می‌خواهیم ترا به بینیم خطی در جوف مدیر مدرسه نوشته ام که اجازه بدهد، لیکن بشرطیکه پس از باز گشتن بمدرسه دقت کنید و دروس هفته ای که غایب خوابی شد حاضر نموده، رضایت معلّم کلاس را بفرستی.

زیاده کامیابی و تندرستی ترا از خداوند خواهانم. مادر و خواهران بسیار سلام می‌رسانند.

پدر عزیز

علی اکبر

فرہنگ (Glossary)

Slight illness, weakness	نقاہت	کسالت
To fall ill	واقع ہونا	عارض شدن
Sad	رنجیدہ	دلخور
Application for leave	رخصت کی درخواست	مُرَخَّصی
Disturbed	پریشان، مضطرب	مُشَوَّش
Trouble, bothering	زحمت	تصدیع
About	بارے میں	راجع
Head Master	ہیڈ ماسٹر، صدر مدرّس	مدیر مدرّسہ
Willingness	رضامندی	رضایت

پرسش / Exercise

- ۱۔ دو ساعت پیش پسر نامہ کدام را زیارت کرد؟
- ۲۔ در نامہ مادر چه نوشته بود؟
- ۳۔ پسر چرا اجازه مرخصی گرفته بود؟
- ۴۔ سبب کسالتی پدر چه بود؟
- ۵۔ اکنون حال پدر چطور است؟

تمرین

- ۱۔ شما در امتحان موفق شده به مادر تان يك نامه بنویسید و این مژده را بدہد۔

روزی پاپن فرانسوی مشغول جوشانیدن آب بود۔ ناگاہ متوجہ شد کہ سرپوش دیگ بشدت حرکت می کند، در عجب ماند و باخود گفت : محال است چیزی حرکت کند مگر آنکہ قوۂ ای آنرا بحرکت در آورد۔ پس کدام قوۂ است کہ سرپوش دیگ را اینگونه بحرکت در آورده است۔ در این اثناء بخاطرش گذشت کہ محرک سرپوش دیگر شاید قوۂ بخاریست کہ از جوشیدن آب دیگ بوجود آمده است۔ پس از یاد گرفتن این نکته خواست کاری کند کہ بقوۂ بخار آب اشیاء را حرکت دہد۔ از آن تاریخ در صدد و تجربہ برآمد ولی چون بضاعت نداشت نمی توانست بدون دستیاری مرد توانگری وسائل کار را فراہم سازد۔ پس از چند بمملکت آلمان مسافرت کرد۔ در آنجا باز حمت بسیار زورقی ساخت کہ بقوۂ بخار حرکت میکرد۔ ملاحان بتصور آنکہ این اختراع سبب بیکار ماندن آنان خواہد شد زورق را شکستند۔ پاپن ناامید بانگلستان رفت و در آنجا از شدت تنگدستی گوشہ نشین شد و روزگاری بسختی گذرانید تا عمرش بآخر رسید۔

ہزاران سال مردم جوشیدن آب و حرکت سرپوش دیگ را دیدہ بودند، ولی آنرا امری عادی می پنداشتند و اہمیتی بدان نمی دادند لیکن پاپن از مشاہدہ این امر استفادہ کرد و ماشین بخار را بوجود آورد و اوضاع جہان را تغیر داد و برای ترقی بشر راہی نو باز کرد۔

فرہنگ (Glossary)

Power of steam	بھاپ کی قوت	قوۂ بخار
A French scientist	ایک فرانسیسی سائنسدان	پاپن
Cover	ڈھکن	سرپوش
Mover, inspirer	حرکت دینے والا، ترغیب دینے والا	محرک
Germany	جرمنی	آلمان
Invention	ایجاد	اختراع
Boat	ایک چھوٹی کشتی	زورقی
Use, benefit, advantage	فائدہ	استفادہ
Manners	وضع کی جمع، ڈھنگ، طور طریقہ	اوضاع
Change	تبدیلی	تغیر

- ۱- پاپن در موقع جوشانیدن آب چه دید؟
- ۲- محرك سرپوش ديگ چه قوت بود؟
- ۳- پاپن در آلمان چه ساخت؟
- ۴- پاپن چرا نااميد با انگلستان رفت؟
- ۵- انجام پاپن چه شد؟
- ۶- پاپن چه مشين را بوجود آورد؟

آب و فواید آن

تحقیقات ثابت نموده است که اگر ذخیره آب در بدن کم شود، مقدار چربی بدن زیاد می‌گردد و نوشیدن آب به مقدار زیاد چربی بدن را کم مینماید۔

به سبب کمی آب در بدن گرده‌ها نمی‌توانند فعالیت خود را انجام بدهند، لهذا فشار بالای جگر زیاد می‌شود۔ فعالیت بنیادی جگر تبدیل کردن چربی بدن به توانائی است، لیکن وقتی که گرده‌ها فعالیت خود را انجام ندهند فعالیت جگر متاثر میشود۔

آب برای برقرار نگه داشتن رطوبت بدن هم بسیار ضروری است، لیکن اگر آب از ضرورت بدن زیاد تر استفاده شود، تناسب رطوبت بدن برهم می‌خورد۔ آب عضلات بدن را فعال و کمبود آب جلد را پژمرده می‌سازد۔

برای جلد سالم، صاف و شفاف باید آب زیاد نوشیده شود۔ علاوه برین استفاده از آب برای جلوگیری از تکالیف معده نیز کمک میکند۔ استعمال آب سرد نسبت به آب گرم مفید تر است۔

فرہنگ (Glossary)

Functioning, activeness	کام	فعالیت
Pressure	دباؤ	فشار
Helps	مدد کرتا ہے	کمک می‌کند

پرسش / Exercise

- ۱۔ درباره آب تحقیقات چه ثابت نموده است؟
- ۲۔ کمی آب در بدن چه اثر دارد؟
- ۳۔ کمبود آب جلد را چسان می‌سازد؟
- ۴۔ برای جلوگیری از تکالیف معده چه چیز کمک میکند؟

تساوی زنان با مردان

در سال ششم هجری آنگاهی که مشرکین مکه مانع دخول حضرت پیامبر و همراهانش به مکه مکرمه جهت ادای حج شدند، آنحضرت در نزدیکی مکه با مشرکین به مذاکره پرداختند و در نتیجه به صلح حدیبیه دست یافتند. یکی از شرط های این عهدنامه آن بود که پیغمبر صلی الله علیه و سلم در سال آینده برای زیارت کعبه بیایند.

در صلح حدیبیه حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم جایی را بامشوره خانم خود حضرت امّ سلمه رضی الله عنها انتخاب نمود. حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم در آن روز یارانش را امر نمود تا قربانی های خود را ذبح و سرهای خود را تراش نموده به مدینه برگردند. ولی یاران حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم شوق زیارت کعبه را داشتند. آنحضرت صلی الله علیه و سلم به خیمه حضرت امّ سلمه رضی الله عنها داخل شد. حضرت امّ سلمه به حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم مشوره داده گفت: ”ای پیغمبر صلی الله علیه و سلم! شما اول خودتان آغاز کنید، مسأله حل خواهد شد.“ حضرت پیغمبر بامشوره امّ سلمه رضی الله عنها قربانی خود را ذبح و موی سر خود را می تراشد. اصحاب وی هم فوراً به ذبح قربانی ها و تراش موی شان پرداخته و بحران حل می گردد. و این خود بر مشارکت زنان و مردان در اتخاذ تصمیم و انجام مسئولیت های اجتماعی اشاره دارد.

فرهنگ (Glossary)

Equality	برابری، برابر هونا	تساوی
Conversation, discussion	آپس میں بات چیت	مذاکره
Partnership, participation	شرکت، ساجھداری	مشارکت
Selection, choosing	انتخاب	اتخاذ
Determination, decision	عزم	تصامیم

پرسش / Exercise

- ۱- امّ سلمه به حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم چه مشوره داد؟
- ۲- در صلح حدیبیه بحران چسان حل می گردد؟
- ۳- حل بحران صلح حدیبیه بچه امر اشاره می دهد؟

انترنت دنیای بیکران معلومات هاست که برای هر کس، هر چیز دارد۔ انترنت در سال ۱۹۶۹م در نتیجه اتصال کمپیوترهای بخش دفاع و بعد از آن در نتیجه اتصال با سایر اداره های مربوطه به وجود آمد۔

برای انترنت تاحال پروگرامهای زیادی تهیه شده و میشود و (ایمیل) منبع بزرگ انترنت به شمار می آید۔ وقتاً فوقتاً سهولتهای جدیدی در انترنت رونما میشود۔ تا چند سال قبل انترنت تنها وسیله انتقال پیامها بود و اکنون تیلیفون، تلویزیون، رادیو و بالاخره هر چه روی آن می آید۔ انترنت در وقت بسیار کم، از يك جای به جای دیگر، خبرها، تصویرها، معلومات تحریری و دیگر پروگرامها را با مصارف بسیار کم انتقال میدهد۔ آشنایی با انترنت ما را در امور مسلکی، اداری، تجارتی و غیره مساعدت میکند۔

فرہنگ (Glossary)

Internet	انٹرنیٹ	انترنت
Connection	پیوستگی	اتصال
Connected	بندھا ہوا، ربط کیا ہوا	مربوط
Transition, Transfer	منتقل کرنا	انتقال
Aid, help	مدد	مساعادت
Television	ٹیلی ویژن	تلویزیون
Radio	ریڈیو	رادیو
Expenses	مصرف کی جمع، استعمال، اخراجات	مصارف
Policy, ideology	نظریاتی	مسلکی

پرسش / Exercise

- ۱۔ انترنت چه چیز است؟
- ۲۔ بچه سال انترنت بوجود آمد؟
- ۳۔ آشنایی انترنت ما را بچه امور مساعدت میکند؟

- (۱) انسان از گل ناز کترست و از سنگ سخت تر-
- (۲) چیزی که میکاری بهمان را میدروی-
- (۳) آب که از سر پرید، چه يك نیزه چه صد نیزه-
- (۴) امانت را خاك خیانت نمی کند-
- (۵) برادر با برادر، حسابش برابر-
- (۶) با ماه نشینی ماه شوی با دیگ نشینی سیاه شوی-
- (۷) بز در غم جان کندن، قصاب در غم چربو-
- (۸) آلوچه از آلوچه رنگ میگیرد، انسان از انسان پند-
- (۹) مزن به دروازه کسی به انگشت که نزند دروازه تو را به مشّت-
- (۱۰) تو به مه، مه به تو-
- (۱۱) منزل دروغ گویی کوتاه است-
- (۱۲) شنیدن کی بود مانند دیدن-
- (۱۳) کار را مصالح میکند، لاف را بی بی میزند-
- (۱۴) زخم شمشیر علاج می شود، زخم زبان نی-
- (۱۵) بزرگی به عقل است، نه به سال و نه به مال-
- (۱۶) جوینده یابنده است-
- (۱۷) هر سخن جای و هر نکته مکانی دارد-
- (۱۸) بی زحمت راحت نیست-

فرهنگ (Glossary)

Stone	پتھر	سنگ
As you sow, so shall you reap	جو بوئے گا وہی کاٹے گا	میکاری میدروی
Flowed	مراد گذرا	پرید
Moon	چاند	ماه
Advice	نصیحت	پند

Fist	مُٹکا	مشت
Liar	جھوٹا، یہاں مطلب ہے جھوٹ کے پاؤں نہیں، وہ زیادہ دیر نہیں چلتا۔	دروغ گو
What you hear is not equal to what you see.	سنا ہوا دیکھے کے برابر نہیں ہوتا۔	شنیدہ کی

جاہای خالی را پر بکنید :

- ۱۔ برادر با برادر
- ۲۔ شنیدن کی بود
- ۳۔ بی زحمت
- ۴۔ بزرگی بہ عقل است
- ۵۔ یا بندہ است
- ۶۔ علاج می شود

بخش نظم

POETRY SECTION

نامِ حق بر زبان همی رانیم
ملک و صانع و قدیم و حکیم
هرچه هست از بلندی و پستی
داد ما را کتاب تا خوانیم
هر چه او گفت آن کنیم همه
آنچه او گفت غیر از آن کردن
روز و شب طالب قبول وی ایم
که بجان و دلش ، همی خوانیم
خالق و رازق و رؤف و رحیم
همه زو یافت صورت هستی
کرد ما را خطاب تا دانیم
طاعت او بجان کنیم همه
نیست سودی بجز زیان کردن
پیرو امت رسولّ وی ایم

فرہنگ (Glossary)

Praise to Almighty Allah, hymn	خدا کی تعریف بیان کرنا	حمد
To repeat	دہرانا	راندن
To read, to call	بلانا، پڑھنا	خواندن
Maker, Creator	خالق	صانع
To give	دینا	دادن
To know	جاننا	دانستن
To do	کرنا	کردن

پرسش / Exercise

- ۱۔ ما بر زبان چه رانیم؟
- ۲۔ بجان و دلش کی را خوانیم؟
- ۳۔ از بلندی و پستی ہر چه کہ هست از کی صورت یافت؟
- ۴۔ ما را کتاب کی داد؟
- ۵۔ ما پیرو و امت کدام ہستیم؟

نوع انسان

نوع انسان شریف و برتر شد
عوض چنگ تیز شیر و پلنگ
فیل و اشتر، خرس، وحوش و طیور
کره ارض با همه مخلوق
ذی حیات و جماد و نوع نبات
در اوائل چو پوست می پوشید
که ز دیبا و اطلس و مخمل
عوض جملہ قوت و قدرت
بہر انسان کہ بود نوع ضعیف
عقل او را برای جمعیت
کرد ارشاد و حکم گستر شد
بر ہمہ ذی حیات افسر شد
مالک تیغ و تیر و خنجر شد
جملہ او را مطیع و چاکر شد
زیر فرمان او مسخر شد
دائرہ گشت او چو محور شد
رفتہ رفتہ چنان توانگر شد
ساخت پوشاک و زیب آور شد
کہ دیگر نوع را میسر شد
قوہ عقل یار و رہبر شد
کرد ارشاد و حکم گستر شد
ہیئت اجتماعی ملت
نام او سلطنت شد و دولت

(طرزی)

فرہنگ (Glossary)

Living being	جاندار	ذی حیات
Leopard	چیتا	پلنگ
Elephant	ہاتھی	فیل
Camel	اونٹ	شتر
Bear	بھالو	خرس
Birds	پرندے	طیور
Obedient	اطاعت کرنے والا	مطیع
To be under control	تابع ہونا، ماتحت ہونا	مسخر شدن
Silk	ریشم	دیبا
Power	طاقت، قوت	قوہ

پرسش / Exercise

- ۱۔ نوع انسان چطور شریف و برتر شد؟
- ۲۔ پوشاک را کی ساخت؟
- ۳۔ انسان را کی رہبری کرد؟

بود کیمیاگر به دامنِ مکتب
 نگریدہ گمرہ مسلمان مکتب
 فلاطون کند کودک بی خرد را
 شود ہر پسر پور سینا ز فیضش
 برادر شناسند و فرزند دانند
 بود طفل پاکیزہ و پاک دامن
 سزد این کہ مستغنی زار باشد
 بجان و دل از دوست دارانِ مکتب
 (عبد الغنی مستغنی)

فرہنگ (Glossary)

Name of scholars, philosophers	مفکروں کے نام	فلاطون، سینا
Strong	مضبوط	محکم
Madrasa, school	مدرسہ، اسکول	مکتب
Alchemist	کیمیا بنانے والا	کیمیاگر
To glow, to grow	چمکنا، اُگنا	دمیدن
Plato	افلاطون	فلاطون
Son	بیٹا	پور
Ibn Sina (name)	ابن سینا	سینا
Aristotle (name)	ارسطاطالیس	ارسطو

پرسش / Exercise

- ۱۔ در دامنِ مکتب کی می باشد؟
- ۲۔ در مکتب کودک بی خرد چه می شود؟
- ۳۔ استادانِ مکتب اطفال را چه می شناسند؟
- ۴۔ در مکتب طفل چه طور می شود؟

در بیان تعظیمِ مهمان

ای برادر میهمان را نیک دار
میهمان روزی بخود می آورد
ای برادر دار مهمان را عزیز
مومنی کو داشت مهمان را نکو
هرکرا شد طبع از مهمان ملول
بنده کو خدمت مهمان کند
هر که مهمان را به روی تازه دید
از تکلف دور باش ای میزبان
بهست مهمان از عطایای کریم
هر که مهمانت شود از خاص و عام
پیش او میباید آوردن طعام

(فرید الدین عطار)

فرهنگ (Glossary)

You get	تو پالے، تو حاصل کر لے	بیابی
Opens	کھولتا ہے	کشاید
Unhappy	ناراض	آزرده
Kindness	مہربانی	الطاف
Heavy	بھاری	گران
Mean	کمین	لئیم

پرسش / Exercise

- ۱- مهمان از عطای کیست؟
- ۲- مهمان را چه طور باید داشتن؟
- ۳- حق باب جنت بر کی می کشاید؟
- ۴- از خاص و عام هر که مهمان شود با آنها چه باید کرد؟

کودکیہائیم اتاقی سادہ بود

قصہ ای دورِ اجاقی سادہ بود
شب کہ می شد نقشہا جان می گرفت
روی سقف ما کہ طاقی سادہ بود
می شدم پروانہ خوابم می پرید
خوابہایم اتقاقی سادہ بود
زندگی دستی پر از پوچی نبود
بازی ما جفت و طاقی سادہ بود
قہر می کردم بہ شوق آشتی
عشقہایم اشتیاقی سادہ بود
سادہ بودن عادتی مشکل نبود
سختی نان بود و باقی سادہ بود

(قیصر امین پور)

فرہنگ (Glossary)

Childhood	مراد بچپن	اجاقی
Room	کمرہ	اتاق
Ceiling, roof	چھت، بام	سقف
Futile	فضول، بے حاصل	پوچی
Pair	جوڑا	جفت

پرسش / Exercise

- ۱۔ قصہ دورِ اجاقی چہ بود؟
- ۲۔ آیا زندگی دستی پر از پوچی بود؟
- ۳۔ آیا سادہ بودن عادتی مشکل بود یا نہ؟

مرغ گرفتار

قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید
 بنشینید به باغی و مرا یاد کنید
 چون تماشای گل و لاله و شمشاد کنید
 فکر ویران شدن خانه ای صیاد کنید
 خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید
 ای بزرگان وطن بهر خدا داد کنید
 خانه ی خویش محال است که آباد کنید

من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
 فصل گل می گذرد ، بهم نفسان بهر خدا
 یاد از این مرغ گرفتار کنید ای مرغان
 آشیان من بی چاره اگر سوخت چه باک
 بیستون برسرراه است مباد از شیرین!
 جور و بیداد کند عمر جوانان کوتاه
 گر شد از جور شما خانه ی موری ویران

کنج ویرانه ی زندان شد اگر سهم ”بهار“
 شکر آزادی و آن گنج خداداد کنید
 (ملك الشعراء بهار)

فرهنگ (Glossary)

Bird	پرنده، چڑیا	مرغ
Cage	پنجره	قفس
Box tree	سرو کی قسم کا ایک درخت	شمشاد
Fear	ڈر	باک
Injustice, cruelty	ظلم، نا انصافی	بیداد
Justice	انصاف	داد
An ant	چیونٹی	مور
Name of a mountain	ایک پہاڑ کا نام	کوه بی ستون
Share	حصہ	سهم

پرسش / Exercise

- ۱- مرغ گرفتار چه می گوید؟
- ۲- مرغ در باره قفس چه می خواهد؟
- ۳- خبری از شیرین دل فرهاد را چه خواهد کرد؟

چشم به راه

(سروده های کوتاه و عمیق رابیندر نات تاگور (۱۸۶۱-۱۹۳۱) از مجموعه ی 'ماه نو و مرغان آواره' انتخاب و ترجمه شده است)

خدایا،
 آنان که همه چیز دارند
 مگر تورا
 به سخره می گیرند
 آنان را
 که هیچ ندارند
 مگر تورا!
 هر کودکی
 با این پیام
 به دنیا می آید
 که خدا
 هنوز
 از انسان نومید نیست
 خدا به انسان می گوید:
 "شفایت می دهم
 از این رو که آسیب می رسانم
 دوست دارم
 از این رو که مکافات می کنم-"
 آنان که فانوسشان را
 بر پشت می برند،
 سایه های شان پیش بایشان می افتد!
 ماه
 روشنی اش را

در سراسر آسمان
می پراگندد
و مگه های سیاهش را برای خود نگه می دارد!

کاریز خوش دارد خیال کند
که رودها
تنها برای این هستند
که به او آب برسانند!

خدا
نه برای خورشید
و نه برای زمین
بلکه برای گل هایی که بر ایمان می فرستد،
چشم به راه پاسخ است

فرهنگ (Glossary)

Derision, forced labour	مذاق، بے گاری	سخره
Retribution	بدله	مکافات
Harm, injury, loss	خطر، تکلیف	آسیب
Spot, blotch	داغ، دهبه	مکه
Sends	بھیجتا ہے	فرستد
To take for fatigue work	مذاق اڑانا	سخره گرفتن

پرسش / Exercise

- ۱- آنان که همه چیز دارند اصلاً چه دارند؟
- ۲- ہر کودکی با چه پیام در دنیا می آید؟
- ۳- خدا به انسان چه می گوید؟
- ۴- آنان که فانوس شان بر پشت می برند سایه های شان کجا می افتد؟
- ۵- ماه روشنی خود را کجا می پراگندد؟
- ۶- کاریز چه خیال می کند؟
- ۷- خدا برای چه چشم به راه پاسخ است؟

قدرتِ حق

از شبستان آی بیرون بین رخ رخشانِ صبح
 عندلیبان نغمه سنجی می کنند از شاخسار
 در گلستان گل بریزند از لب خندانِ صبح
 در چمن بہستند بامن ہمزبان یارانِ صبح
 شاه خاور رو برآورد از درایوانِ صبح
 نور باران می شود از بام گردون بر زمین
 بامن آدر باغ و اعجاز بہاران را بین
 گوہر افشانند فلک از ابر بردامانِ صبح
 گریہ وقت سحر از دل زد اید التهاب
 روز را تا شب فلک دارد نم از بارانِ صبح

فرہنگ (Glossary)

Place for sleeping	خوابگاہ	شبستان
Laughing, smiling	ہنستا ہوا	خندان
Branch	ڈالی	شاخسار
East, orient	مشرق	خاور
Jewel, pearl	موتی، جوہر	گوہر
Spreading jewel	موتی بکھیرتا ہے	گوہر افشانند
Inflammation	ورم، سوزش، درد	التهاب
Sun	مراد سورج	شاه خاور

پرسش / Exercise

- ۱۔ عندلیبان از کجا نغمہ سنجی می کنند؟
- ۲۔ بہ نظر شاعر شاہ خاور کی است؟
- ۳۔ فلک از ابر چہ می کند؟
- ۴۔ خلاصہ این نظم را در زبان خودتان بنویسید؟

گفتم غم تو دارم

گفتم غم تو دارم گفتا غمت سرآید
 گفتم ز مہرورزان رسم وفا بیاموز
 گفتم کہ بوی زلفت گمراہ عالم کرد
 گفتم خوشا ہواپی کز باد صبح خیزد
 گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد
 گفتم زمان عشرت دیدی کہ چون سرآمد
 گفتا خموش 'حافظ' کاین غصہ ہم سرآید

فرہنگ (Glossary)

It will become superior, outstanding	برتر ہوگا، بہتر ہوگا، ممتاز ہوگا	سرآید
Arises, comes out	طلوع ہوتا ہے، باہر نکلتا ہے	برآید
Lover, exercising	عشق کرنے والا، محبت کرنے والا	مہرورزان
Eminent	سردار، بہتر، ممتاز	سرآمد
Pleasure, delight	عیش، نشاط، خوشدلی	عشرت
Time	وقت	زمان
That for you	تمہارے لیے	اوت

غزل

بغیر عشق نشان از جهان نخواهد ماند
بماند عشق و لیکن جهان نخواهد ماند

خزانِ عمر من آمد بهارِ عمر تو شد
بهارِ عمر تو بهم ای جوان نخواهد ماند

بزیر سایه دیوار نیستی است سرم
رهین منت هفت آسمان نخواهد ماند

گدای کوی خرابات را بشارت ده
بهم عنقریب شه کامران نخواهد ماند

بگو به عارف بی خانمان خانه بدوش
که جز خدا و تو کس لا مکان نخواهد ماند

(عارف قزوینی)

فرہنگ (Glossary)

Shall not exist	باقی نہ رہے گا	نخواہد ماند
Street	گلی، کوچہ	کوی
World	مراد دنیا	خرابات
Good news	خوشخبری	بشارت
Successful	کامیاب	کامران

نی گل شناسیم و نی سرو بوستان بی تو
 که دیده در نگشاید به این و آن بی تو
 زخضر گیرم و بر خاک ریزم آبِ حیات
 ز زندگی شده ام بسکه سرگران بی تو
 گمان برند که من نیز با تو بهم سفرم
 چنین که می روم از خویش هر زمان بی تو
 کجاست فرصت آن کز فراق شکوه کنم
 بغیر نام تو نگذشته بر زبان بی تو
 همه ذخیره شبهای تیره روزی رفت
 چو شمع سوخته شد مغز استخوان بی تو
 تو همچون تیر ز کف جسته، رفته ای و ”کلیم“
 به خود فرو شده چون حلقه کمان بی تو

(کلیم)

فرہنگ (Glossary)

Garden	باغ	بوستان
To open eye	آنکھ کھولنا	دیده گشاندن
To spread	بکھیرنا	ریختن
Sad	بیزار	سرگران
Assume	خیال کرنا، سمجھنا	گمان بردن
Bad days, dark days	برے دن	تیره روزی
Slipped from hand	ہاتھ سے چھوٹا ہوا	ز کف جسته
also	بھی	نیز
to be humble	جھک جانا	فرو شدن

مسافر

چو رخت خویش بر بستم از این خاک
همه گفتند با ما آشنا بود
و لیکن کس ندانست این مسافر
چه گفت و با که گفت و از کجا بود

دیده ور

دو صد دانا در این محفل سخن گفت
سخن نازک تر از برگ سمن گفت
ولی با من بگو آن دیده ور کیست
که خاری دید و احوال چمن گفت

سروری

خدا آن ملّتی را سروری داد
که تقدیرش به دستِ خویش بنوشت
به آن ملّت سروکاری ندارد
که دهبقانش برای دیگران کشت

دریا

نهنگی بچه‌ای خود را چه خوش گفت
به دین ما حرام آمد کرانه
به موج آویز و از ساحل پرهیز
همه دریا ست ما را آشیانه

فرہنگ (Glossary)

Belongings	اسباب، سامان	رخت
One who has insight	بصارت رکھنے والا	دیدہ ور
Nation	قوم	ملت
Villager, farmer	دیہاتی، کسان	دیہقان
Sowed	بویا	کشت
Crocodile	مگرچھ	نہنگ
Shore	کنارہ	کرانہ

پرسش / Exercise

- ۱۔ مسافر چون رخت خویش ازین خاک بربست ہمہ چہ گفتند؟
- ۲۔ ولی دربارہٴ مسافر چہ نہ دانستند؟
- ۳۔ در این محفل چندتا دانا سخن گفت؟
- ۴۔ خدا کدام ملتی را سروری داد؟
- ۵۔ نہنگی بچہ ای خود را چہ گفت؟

رباعیاتِ عمر خیّام

ہنگام سفیدہ دم خروس سحری
دانی کہ چرا ہمی کند نوحہ گری
یعنی کہ نمودند در آئینہ صبح
کز عمر شی گذشت و تو بی خبری

کس را پسِ پردہ قضا راہ نہ شد
وز سر خدا ہیچ کس آگاہ نہ شد
ہر کس ز سر قیاس چیزی گفتند
معلوم نہ گشت و قصہ کوتاہ نہ شد

ای دل چو زمانہ می کند غمناکت
ناگہ برود ز تن روان پاکت
بر سبزہ نشین و خوش بزی روزی چند
زان پیش کہ سبزہ بر دمد از خاکت

عمرت چہ دو صد بود چہ سہ صد چہ ہزار
زین کہنہ سرا برون برندت ناچار
گر بادشہی و گر گدایی بازار
این ہر دو بیک نرخ بود آخرکار

Cock	مرغا	خروس
Mourning	آہ و فریاد	نوحہ گری
Estimation	اندازہ	قیاس
Soul	جان، روح	روان
Be alive	جی لے	بزی
Grows	اُگتا ہے	بردمد
Old palace (world)	پرانامحل، مراد دنیا	کہنہ سرا
Rate	قیمت	نرخ

پرسش / Exercise

- ۱۔ ہنگام سفیدہ دم خروس سحری چرا نوحہ گری میکنند؟
- ۲۔ آیا کس را پس پردہ قضا راہ شد؟
- ۳۔ آیا ہیچ کس از سر خدا آگاہ شد؟
- ۴۔ زان پیش کہ از خاکت سبزہ بردمد چہ باید کرد؟
- ۵۔ آخر کار نرخ پادشاہ و گدا چہ می شود؟

رباعیات غنی کاشمیری

بر غم زدگان اہل جہان می خندند
از جوش فرح بصد دہان می خندند
در بزم طرب بسان مینای شراب
ما می گریم و دیگران می خندند

ہر کس کہ بہ خویشتن گمانی دارد
چون در نگری عیب نہانی دارد
عمریست کہ در باغ جہان گردیدم
ہر میوہ کہ دیدم استخوانی دارد

ہر چند شود دلت ز خاموشی خون
زنہار مگو بہ ہیچ کس راز درون
آن را کہ بود مغز و خرد خاموش است
از کاسہ پُر صدا نیاید بیرون

ای کردہ زر و سیم ترا دشمنِ دین
نقش گنہ از لوح جبین تو مسین
از رو سیھی پاک نہ گردی ہرگز
تا سر ننہی بہ سجدہ مانند نگین

Cheerfulness	خوش	فرح
Gathering of joy	خوشی کی محفل	بزم طرب
Like	طرح	بسان
We weep	ہم روتے ہیں	گرییم
Supposition	مراد خوش فہمی	گمان
Hidden fault	چھپا ہوا عیب	عیب نہانی
Bone	ہڈی	استخوان
Never	ہرگز	زنہار
Inner secret	اندرکاراز	راز درون
Filled utensil	بھرا برتن	کاسہ پُر
Gold	سونا	زر
Silver	چاندی	سیم
Forehead	پیشانی	جبین
Don't see	مت دیکھ	مبین

پرسش / Exercise

- ۱۔ اہل جہان بر کی می خندند؟
- ۲۔ ہر میوہ چہ دارد؟
- ۳۔ آیا راز درون بہ ہیچ کس باید گفت؟
- ۴۔ انسان از روسیہی چطور پاک خواهد گرد؟

سر سری مطالعه

RAPID READING

اورنگ آباد

اورنگ آباد شهری تاریخی است- این شهر در سال ۱۶۱۰ میلادی توسط ملك عنبر، وزیر اعظم مرتضی نظام شاه در احمدنگر در محلی که روستای ”کهرکی“ بود ساخته شد- او این مکان را پایه تخت خود ساخت و ارتش خود را از در اطراف آن مستقر ساخت و در آبادانی آنجا کوشید- در سال ۱۶۲۱ سپاهیان جهانگیر به این شهر حمله کرده و آن را غارت کردند و به آتش کشیدند- پس از درگذشت ملك عنبر در ۱۶۲۶م پسرش فاتح خان نام شهر را به ”فاتح آباد“ تغییر داد-

در بهمان سال، خان لودی، نایب السلطنه گورکانی، به سوی این شهر پیشروی کرد- اما در برهانپور توسط حمید خان فرمانده نظام شاهي، تطمیع و متوقف شد- با این وجود در ۱۶۳۳ فاتح آباد به قلمرو پادشاه گورکانی ضمیمه شد-

در سال ۱۶۵۳ هنگامی که شاهزاده اورنگ زیب برای بار دوم نایب السلطنه منطقه دکن انتخاب شد، او پایه تخت خود را فاتح آباد انتخاب کرد آن را دوباره از نو ساخت و اسم آن را ”اورنگ آباد“ گذاشت- این شهر در دوران حکومت وی رونق بسیار یافت-

به دستور اورنگ زیب، دیوارهای بلند و مستحکم دور شهر بنا گردید و شبکه منزلگاه های کنار جاده ها، به ویژه جاده اورنگ آباد به آگرا، با ساختن سراهایی که کنار آنها بازار، مسجد، حمام و چاه آب وجود داشت، توسعه یافت- در همین دوران، اورنگ آباد از نظر معارف و پژوهشهای اسلامی مقامی برجسته احراز کرد- پیش رفت اورنگ آباد به اندازه ای بود که آنجا را دہلی جنوب نامیدند-

پس از سقوط امپراتوری گورکانیان هند در نیمه اول سده ۱۸م توسط بریتانیا، اورنگ آباد جزو نظامهای مستقل، و برای مدتی پایه تخت آنجا شد، پس از مدتی حیدرآباد این مقام را گرفت و اورنگ آباد اهمیت خود را از دست داد- خاندان نظام آصف جاه که در ۱۸۳۶ق/ ۱۸۴۴م بر دکن مسلط شده بود، تا ۱۹۴۸م بر این منطقه حکومت کرد- در این سال، ایالت

حیدرآباد کہ اورنگ آباد جزو آن بود، بہ ”اتحادیہ ہند“ ملحق گردید، تا آنکہ در ۱۹۵۶ء این ایالت بر حسب وابستگی های زبانی میان ایالت های مختلف تقسیم شد و بخشی از آن، از جملہ اورنگ آباد، جزو ایالت مہاراشترا قرار گرفت۔

این شہر یک مرکز جہان گردی جذاب ہند با بسیاری از بناہای تاریخی است۔ وجود معابد و آثار باستانی، ہر سالہ جمعیت زیادی را برای دیدن و اجرای مراسم مذہبی، بہ این شہر جذب می کند۔ از جملہ غارہای آجنتا و آلورا کہ در میراث جہانی یونسکو ثبت شدہ اند و از نقاط دیدنی باستانی و پیش از اسلام ہند بہ شمار می روند۔

ہمچنین ’مقبرہ بی بی کا‘ کہ آرامگاہ دلرس بانو بیگم ہمسر اورنگ زیب است و در اواخر سده ۱۷م شبیہ بہ تاج محل در آگرا و بہ تقلید از آن با مرمر سفید در ابعادی کوچکتر ساختہ شدہ در این شہر واقع شدہ است و از بہترین آثار ہنری دورہ گورکانی در این شہر بہ شمار می رود۔ آرامگاہ خرابہ قصر اورنگ زیب و آرامگاہ او در مقبرہ شیخ برہان الدین، و آرامگاہ ملک عنبر و آصف جاہ، مؤسس دولت حیدرآباد، و مسجد بنا شدہ توسط ملک عنبر، از دیگر آثار باقی ماندہ در اورنگ آباد است۔

فرہنگ (Glossary)

State	صوبہ	ایالت
Plateau	سطح مرتفع	فلات
Established	قرار پایا	قرار گرفتہ
Sixth	چھٹا	ششمین
Emperor	بادشاہ	امپراتور
Army	فوج، لشکر	ارتش
Populated	بسا ہوا	آبادانی
Ancient	متعلق قدیم	باستانی

پرسش / Exercise

- ۱۔ بنیان گذار اورنگ آباد کی است؟
- ۲۔ آجنتا و آلورا کجا واقع اند؟
- ۳۔ آرامگاہ دلرس بانو کجا واقع است؟
- ۴۔ شما دربارهٔ مقبرہ بی بی کا چہ می دانید؟
- ۵۔ آرام گاہ اورنگ زیب در کدام مقبرہ واقع است؟

شیر و گرگ و روباه

يك روز يك شیر و يك گرگ و يك روباه در صحرا بهم رسیدند و معلوم شد همه گرسنه اند و به شکار می روند.

شیر گفت: "به عقیده من این کار خوبی نیست که ما بریکی تنها تنها کار می کنیم و تنها تنها می خوریم، بهتر این است که باهم رفیق باشیم و شریک باشیم و باهم شکار کنیم و باهم بخوریم، ما که نظری و غرضی نداریم چرا باهم نباشیم."

گرگ حرفی زد. روباه که ضعیف تر بود فکر کرد به هر حال شیر و گرگ بهتر شکار می کنند و صرفه با اوست. گفت: "صحیح است. احسنت، بهترین کارها همین است. همکاری با شیر مایه افتخار ماست."

و يك جای وعده گذاشتند و قرار شد بروند و هر کس هر چه گیرش آمد بیاورد آنجا و باهم شریک باشند.

رفتند و شیر يك گورخر شکار کرد، گرگ يك آهو گرفت و روباه يك خرگوش گرفت و آمدند.

شیر گفت: "بسیار خوب، حالا بیائید يك جوری تقسیم کنیم که عاقلانه باشد، در دنیا هیچ چیز بهتر از انصاف نیست."

روباه گفت: "ای شیر، شما از همه بزرگتر هستید و اختیار با شماست هر طوری که صلاح می دانید رفتار کنید."

شیر گفت: "نخیر، نخیر، این حرف را زن، من از شما قوی ترم و نمی خواهم مردم بگویند در تقسیم خوراک نظری و غرضی دارم. شما خودتان تصمیم بگیرید، پیش نهاد کنید، وقتی انصاف در کار باشد من هم قبول دارم. خوب است این کار را به گرگ وا گذار کنیم که کمتر حرف می زند و معلوم است فکرش بیشتر است. ای گرگ تو اینها را تقسیم کن."

گرگ گفت: "چه عرض کنم، حالا که می فرمایید، به عقیده من اوضاع خودش روبه راه است، تواز همه بزرگتری گورخر را هم خودت شکار کرده ای مال تو، من میانه حالم آهورا هم خودم گرفته ام مال من، روباه کوچکتر است خرگوش را هم خودش گرفته مال خودش."

شیر خشمگین شد و گفت: "خاک بر سرت کنند، با این تقسیم کردند. معلوم می شود تو هیچ چیز نمی فهمی و بیخود در حضور بزرگان حرف می زنی."

شیر پنجنہ محکمی بر سر گرگ زد، کله اش را از تنش جدا کرد و کله گرگ را جلو روی خودش گذاشت و بعد بہ روباه گفت: ”گرگ بی تربیت، انصاف و ادب نداشت و بہ سزای خودش رسید۔ حالا تو بیا و خودت کہ از ہمہ حیوانات باہوش تری این گوشت ہا را تقسیم کن۔“

روباه فکر کرد باید از خیریک خوراک بگذرد و جان خود را نجات بدہد و گفت: ”امیدوارم ناراحت نشدہ باشی اما در تقسیم، موضوع خیلی روشن است: گورخر ناہار شماسٹ، آہو غذای شام شما است، خرگوش ہم برای صبحانہ شما خوب است۔“

شیر لب خندی زد و گفت: آفرین، بارک اللہ بہ تو کہ چہ خوب بلدی تقسیم کنی۔ این انصاف و ادب را از کی یاد گرفتہ ای؟“

روباه گفت: ”بندہ کہ قابل نیستم، خوبی از خودتان است ولی این انصاف و ادب را از کله گرگ کہ جلو روی شما است یاد گرفتم!“

فرہنگ (Glossary)

Wolf	بھیڑیا	گرگ
Fox	لومڑی	روباه
Desert, forest	ریگستان، جنگل	صحرا
Hungry	بھوکا	گرسنہ
Friend	دوست، ساتھی	رفیق
To be together, to be in union	ایک ساتھ ہونا	باہم شدن
To talk	بات چیت کرنا	حرف زدن
Profit, advantage	نفع، فائدہ	صرفہ
Co-working	ایک ساتھ کام کرنا	ہمکاری
Matter of pride	باعث فخر	مایہ افتخار
In agreement	طے پانا، فیصلہ ہونا	قرار شدن
Zebra	جنگلی جانور جس کا رنگ زرد اور جس کے اوپر دھاریاں ہوتی ہیں۔	گورخر
Deer	ہرن	آہو
Small	چھوٹا	کوچک
To be angry	غصہ ہونا	خشمگین شدن
To watch	دیکھنا، نظر کرنا	نگاہ کردن
Head	سر	کله

Ahead	سامنے	جلو
Not arranged, uncivilised	بدتمیز	بی تربیت
To be uneasy	بے چین ہونا	ناراحت شدن
Ethics of friendship	دوستی کے آداب	راہ و رسم دوستی
To be aware	آشنا ہونا	بلد شدن
Plenty	بکثرت، بہت زیادہ، بسیار	خیلی
Revealed	ظاہر، عیاں	روشن
Lunch	دوپہر کا کھانا	ناہار
Breakfast	ناشتہ	صبحانہ
To smile	مسکرائنا	لب خندی زدن
May God bless you	اللہ برکت دے (دعا یہ الفاظ)	بارك الله
To learn	سیکنا	یاد گرفتن

پرسش / Exercise

- ۱۔ شیر بہ گرگ و روباه در بارہٴ باہمکاری چہ رای داد؟
- ۲۔ در بارہٴ ہمکاری گرگ چہ گفت؟
- ۳۔ شیر و گرگ و روباه چہ چیزها را شکار کردند؟
- ۴۔ شیر چرا خشمگین شد؟
- ۵۔ شیر چرا کلہٴ گرگ را از تنش جدا کرد؟

قطرہ باران

گشتہ سر ہر برگ از آن قطرہ گہر بار
سیمین گرہی بر سر ہر ریشہ دستار
اندر سر ہر سوزن یک لؤلؤی شہوار
چون اشک عروسی است بر افتادہ بہ رخسار
چون قطرہ سیمابست افتادہ بہ زنگار
گویی کہ چکیدہ است می زرد بہ دینار
گویی کہ ثریاست برین گنبد دوار
چون قطرہ خون بر زنج لعبت فرخار
ہرگہ کہ در آن آب چکد قطرہ امطار

آن قطرہ باران بین از ابر چکیدہ
آویختہ چون ریشہ دستار چہ سبز
یا ہمچون زبرجد گون یک رشتہ سوزن
وان قطرہ باران کہ بر افتد بہ گل سرخ
وان قطرہ باران کہ بر افتد بہ سر خوید
وان قطرہ باران کہ بر افتد بہ گل زرد
وان قطرہ باران زبر سوسن کوهی
بر برگ گل نسرین آن قطرہ دیگر
آن دایرہ ہا بنگر اندر شمر آب

چون مرکز پر کار شد آن قطرہ باران

وان دایرہ آب بہ سان خط پرکار

(منوچہرئی)

فرہنگ (Glossary)

Rain	بارش	باران
Cloud	بادل	ابر
Thread	دھاگہ	ریشہ
Needle	سوئی	سوزن
Bridegroom	دلہن	عروس
Unripe wheat and barley	گیہوں اور جو، جو ابھی تیار نہ ہوا ہو	خوید
Mountain	پہاڑ	کوه
Revolving	گھومتا ہوا، گردش میں رہنے والا	دوار
Chin	ٹھڈی	زنج
Doll	گڑیا	لعبت
Temple, church	گر جاگھر	فرخار
Pond	حوض	شمر

پرسش / Exercise

- ۱- قطره باران که از آب چکیده چطور گشته است؟
- ۲- قطره باران که بر گل سرخ بر افتد چطور دیده می شود؟
- ۳- قطره باران که بر سر خوید بر افتد چه طور است؟
- ۴- قطره باران بر گل زرد چه طور دیده می شود؟

که کائنات ندارد نظیر او اصلاً
که داده‌اند باو قابلیت بسزا
که تا ازو شنود سرّ علم الاسماء
بذره بین نتوانی نظیر او پیدا
فرشته را نرسد هم برتبه‌اش دعوا
چو جسم او نتوان دید لوحهٔ اعلا
همیشه رابطه دارد به عالم بالا
بشر بود که برانگیخت خواجهٔ دو سرا
بکام خویش به بیند چو اند کی دنیا
هلاک خویش چو بیند بورطه گاه بلا
اگر شود نفس چون مسیح جان بخشا
بشر بود که شناسد حقایق اشیاء
چو رهنمائی شود خلق را براه خدا
اگر نهد سر فرمان بحضرت مولی
چو منحرف شود از جادهٔ رضائی خدا
چو ماند تنبل و بیحس ز جهل جان فرسا

بشر بود که نماید جهان گلستانش
اگر دهند باو چشم و دیدهٔ بینا

بشر بدیعه بی مثل عالم صنع است
کلید راز دو عالم بدست او باشد
بدرسگاه کمالش فرشته زانو زد
زذرّه تا بفلک گر بغور وانگری
رئیس معتبر کارخانهٔ صنع است
چو روح او نتوان یافت نسخهٔ جامع
خمیر پیکر او گرچه خاک تیره بود
بشر بود که برآورد بولهب از بین
بشر بود که کند دعویٰ خدائی پیش
بشر بود که کشد نعره پهای آمنت
بشر بود که جهان زنده می شود به دمش
بشر بود که شود کاشف رموز یقین
بشر بود که جهان را حیات می بخشد
بشر بود که بود بی گمان خلیفهٔ حق
بشر بود که از و دیو می کند لاحول
بشر بود که حقیقت به زندگی مرده است

فرهنگ (Glossary)

Human being	انسان	بشر
Unique	نادر	بدیع
Make, manufacture	ساخت	صنع
Example	مثال	نظیر
Key	چابی	کلید
Hears	سنتا ہے	شنود

Little	تھوڑا	اندک
Abyss	بھنور	ورطہ
Discoverer	کھولنے والا	کاشف
To deviate	راستے سے پھر جانا	منحرف شدن
Lazy person	کاہل	تنبل

پرسش / Exercise

- ۱۔ در عالم صنع بشر چطور است؟
- ۲۔ کائنات نظیر کی ندارد؟
- ۳۔ در کارخانہ صنع رئیس معتبر کی است؟
- ۴۔ بشر دیگر چه کارها را می تواند بکند؟

بخش نحو (انگلیسی)

GRAMMAR SECTION (ENGLISH)

FIGURES OF SPEECH

1) **تشبیه** (the simile) is a figure of speech where two objects of different kinds having at least one point in common are compared. Simile is always introduced by such words as :

مانند، چون، مثل، همچو

Examples:

1- بهروز مثل شیر بهادر است-

2- چه قیامت است جانان که بعاشقان نمودی

رُخ همچو ماه تابان، دل همچو سنگ خارا

2) **استعاره** (The metaphor) is an implied simile, for it does not state that one thing resembles another in form or quality, but treats the two to be one.

Examples:

1- پدر و مادر شجر سایه دار اند-

2- سر و سیمینا به صحرا می روی

خوب بد عهدی که بی مای روی

3) **مبالغه** (The hyperbole) is a figure of speech where in a statement is made emphatic by exaggeration and over statement. Example;

1- شاعر در اشکش غرق شد-

2- چون گرز را او از نگه موم کرد

شکوه نریمان را شوم کرد

4) **تلمیح** (Allusion) is a figure of speech in which a poet or writer introduces a reference to a well-known story, historical figure or event or a myth by a word or two thus enhancing the effect of his statement. **Examples:**

1- دورِ مجنون گذشت و نوبتِ ماست

هر کسی پنج روزه نوبتِ اوست

2- در فراقِ تو چنان ای بت محبوب کنم

صبرِ ایوب کنم، گریهٔ یعقوب کنم

ADVERB

An adverb is a word which modifies the meaning of a verb, adjective or another verb. Adverb may be divided into the following cases, according to their meaning

Examples:

1. ما ہر روز بمدرسہ خواہم رفت۔ (Adverb of time)
2. من کتاب بروی میز نہادم۔ (Adverb of place)
3. من دو بار انعام یافتہ۔ (Adverb of number)
4. اتوبوس چہ تند رفت۔ (Adverb of manner)
5. بسبب باران بہروز نتوان آمد۔ (Adverb of reason)

ماضی استمراری (PAST CONTINUOUS)

The Past Continuous (ماضی استمراری) is a verb which denotes a continuous action going on in the past.

The Past Continuous (ماضی استمراری) is formed by adding 'می' to every person of the past Indefinite. (ماضی مطلق)

First Person		Second Person		Third Person	
Plural	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular
می رفتیم	می رفتم	می رفتید	می رفتی	می رفتند	می رفت
We were	I was	You were	You were	They were	He was
going	going	going	going	going	going

Examples:

برادر احمد چہ می کرد؟	من در باغ می رفتم۔
تواز شیر می ترسیدی؟	شما سیب می خوردید۔
ایشان چہ می پرسیدند؟	ما از ناگپور می آمدیم۔

پرسش / Exercise

1) Complete the sentences with appropriate verbs:

1. زید از امراؤتی (آمد)
2. ما از مار (ترسیدن)
3. شما چرا (گریستن)
4. ایشان در کیف کتابها (نہادن)

2) Translate into English:

1. دیروز ما از مالیگاؤن آمدیم۔
2. من در باران به ایستگاه می رفتم۔
3. پدرِ بهروز به برادرِ خود نامه می نوشت۔
4. واثق و دانش به گردش می رفتند۔
5. شما گاو را کجا می بردید؟

ماضی شکی (DUBIOUS PAST TENSE)

Dubious past denotes an action the completion of which is doubtful. Example;

او رفته باشد۔ (He might have gone.)

To form Dubious past (ماضی شکی) following method is applied.

Omit the final letter “ن” from the Infinitive (مصدر) as from آمدن = آمد and add “ه” and باشد to it as

آمد + ه = آمده + باشد = آمده باشد۔ (He might have come.)

It is a third person singular. Omit “د” from باشد and add personal terminations to باش for other persons as:

First Person		Second Person		Third Person	
Plural	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular
یم	می	ید	ی	ند	—
آمده باشیم	آمده باشم	آمده باشید	آمده باشی	آمده باشند	آمده باشد
We might	I might	You might	You might	They might	He might
have come	have come	have come	have come	have come	have come

Examples:

1. احمد کار کرده باشد۔
2. ایشان از بازار آمده باشند۔
3. شما بلیت خریده باشید۔
4. ما در عروسی رفته باشیم۔
5. تو قلم در اُتاق نهاده باشی۔

پرسش / Exercise

1) Fill up the blank with appropriate Pronouns:

1. بُز را از چوب زده باشی۔

2. رُشده را به دبستان فرستاده باشند-

3. طعام خورده باشید-

2) Translate:

1. چرا ایشان از مدرسه گریخته باشند؟

2. شهلا در گلدان گل نهاده باشد-

3. شاگردان به مدرسه رفته باشند-

ماضی تمنائی (Past Optative)

Past Optative (ماضی تمنائی) is used to express some wish which has not been fulfilled; as:

کاش او رفتی- (Alas he had gone.)

Past Optative (ماضی تمنائی) is generally used only in third person i.e. third person singular, third person plural and first person singular. These are formed by adding “ی” to the verbs of these persons in past indefinite (ماضی مطلق) as.

First Person	Third Person	Third Person
Singular	Plural	Singular
کاش من نوشتمی	کاش ایشان نوشتندی	کاش او نوشتی
Alas I had written	Alas they had written	Alas he had written
کاش من گفتمی	کاش ایشان گفتندی	کاش او گفتی
Alas I had spoken	Alas they had spoken	Alas he had spoken

Examples:

1. کاش او پرسیدی-

2. کاش ایشان خواندندی-

3. کاش من خندیدمی-

اسم فاعل (Present Participle)

The present participle (اسم فاعل) is an adjective but is used as a noun as well, and is formed in the following way.

- 1) By adding “ا” to the imperative:

دانشتن ← دان + ا = دانا

دیدن ← بین + ا = بینا

- 2) By adding the suffix “نده” to the imperative.

نوشتن ← نویس + نده = نویسنده

زدن ← زن + نده = زننده

خواندن ← خوان + نده = خواننده

- 3) By adding “ان” to the imperative.

لرزیدن ← لرز + ان = لرزان

رفتن ← رو + ان = روان

افتادن ← افت + ان = افتان

فروختن ← فروش + ان = فروشان

اسم مفعول (Past Participle)

The past participle is formed by adding the suffix “ه” to the past stem. Examples:

رفتن ← رفت + ه = رفته

شکستن ← شکست + ه = شکسته

گذشتن ← گذشت + ه = گذشته

دیدن ← دید + ه = دیده

نوشتن ← نوشت + ه = نوشته

شنیدن ← شنید + ه = شنیده

حروفِ عطف (The Conjunction)

Conjunctions are the words which join words, phrases or sentences together, eg.:

قلم و کتاب ، آمدنِ ما و رفتنِ او

Following are some conjunctions which normally are used in Persian language.

که ، یا ، نه ، تا ، اگر ، چون ، شاید ، پس ، چندانکه ، همانکه ، بهرگاه ، تا اینکه ، ولی ، برای

Examples:

1. پروین و سیما می خندیدند.
2. سلیم بازار می رفت ولی پول گم کرد.
3. این خوب است اما آن لباس خوب تر است.

Some conjunctions are also used to join two sentences in which first sentence completes the meaning by itself but depends on the second sentence to complete meaning of both the sentences together.

گر ، که ، با آنکه ، گرچه ، هرچند ، بعد ، زیرا که ، گرچه ، باوجود آنکه ، تا ، تا اینکه ، وقتی کد ، مگر اینکه .

Examples:

1. گر تو پسند کنی ، توانی رفت.
2. اگر چه او بیمار است ، حاضر است.
3. برای اینکه امروز عید است ، مردمان لباس نو پوشیده اند.

VOICES

فعل معروف و مجهول (Active and Passive Voice)

Active Voice (فعل معروف) : When the subject of a verb is expressed the verb is called as Active; as

احمد کتاب خواند۔

In this sentence subject of the verb (احمد، کتاب) is expressed.

Passive Voice (فعل مجهول) : When the subject of a verb is not expressed the verb is called Passive; as

کتاب خوانده شد۔

In this sentence the subject of the verb is not expressed.

Past Passive Voice (فعل ماضی مجهول)

The past passive voice (ماضی مجهول) is formed by adding “ہ” and “شد” to the past indefinite (ماضی مطلق) of transitive verb (فعل متعدی). Example:

پروردن

پرورد + ہ + شدند = پرورده شدند

پرورد + ہ + شدید = پرورده شدید

پرورد + ہ + شدیم = پرورده شدیم

پرورد + ہ + شد = پرورده شد

پرورد + ہ + شدی = پرورده شدی

پرورد + ہ + شدم = پرورده شدم

Present Passive Voice (فعل حال مجهول)

The present passive voice (فعل حال مجهول) is formed by adding “ہ” and “شود” to the past indefinite (ماضی مطلق) of transitive verb (فعل متعدی). Eg.:

ساختن

ساخت + ہ + شوند = ساخته شوند

ساخت + ہ + شوید = ساخته شوید

ساخت + ہ + شویم = ساخته شویم

ساخت + ہ + شود = ساخته شود

ساخت + ہ + شوی = ساخته شوی

ساخت + ہ + شوم = ساخته شوم

Future Passive Voice (فعل مستقبل مجهول)

The future passive voice (فعل مستقبل مجهول) is formed by adding “ہ” and “خواہد شد” to the past indefinite (ماضی مطلق) of transitive verb (فعل متعدی). Example:

طلبید + ہ + خواهند شد = طلبیده خواهند شد

طلبید + ہ + خواهید شد = طلبیده خواهید شد

طلبید + ہ + خواهیم شد = طلبیده خواهیم شد

طلبید + ہ + خواهد شد = طلبیده خواهد شد

طلبید + ہ + خواهی شد = طلبیده خواهی شد

طلبید + ہ + خواهیم شد = طلبیده خواهیم شد

بخش نحو (اُردو)

GRAMMAR SECTION (URDU)

۱۔ صنائع و بدائع

۱۔ **تشبیہ** : اس صنعت کو کہتے ہیں جس میں دو مختلف چیزوں کا باہم مقابلہ کیا جاتا ہے اور اُن میں کم از کم ایک بات مشترک ہوتی ہے۔ تشبیہ کے لیے ہمیشہ مانند، چون، مثل، ہمچو جیسے الفاظ استعمال کیے جاتے ہیں۔ مثالیں:

۱۔ بہروز مثل شیر بہادر است۔

۲۔ چہ قیامت است جانان کہ بعاشقان نمودی

رخ ہمچو ماہِ تابان دل ہمچو سنگِ خارا

۲۔ **استعارہ** : اس صنعت کو کہتے ہیں جس میں دو چیزوں کا باہم پوشیدہ مقابلہ ہوتا ہے، کیونکہ اس میں یہ نہیں کہا جاتا کہ ایک چیز دوسری چیز کے مشابہ ہے۔ مثالیں:

۱۔ پدر و مادر شجر سایہ دارند۔

۲۔ سر و سیمینا بہ صحرا می روی

خوب بدعہدی کہ بی ما می روی

۳۔ **مبالغہ** : اس صنعت کو کہتے ہیں جس میں کسی بات کو بڑھا چڑھا کر بیان کیا جاتا ہے۔ مثالیں:

۱۔ شاعر در اشکش غرق شد

۲۔ چو گرز را او از نگہ موم کرد

شکوہ نریمان را شوم کرد

۴۔ **تلمیح:** اس صنعت کو کہتے ہیں جس میں کسی تاریخی واقعے یا مشہور قصے یا عقیدے کی طرف اشارہ کیا جاتا ہے۔ مثالیں:

- ۱۔ دورِ مجنونِ گذشت و نوبتِ ماست
ہر کسی پنج روزہ نوبتِ اوست
- ۲۔ در فراقِ تو چنان ای بت محبوبِ کنم
صبرِ ایوبِ کنم گریہِ یعقوبِ کنم

۲۔ متعلق فعل

جو لفظ کسی فعل، صفت یا کسی دوسرے فعل کے معنی میں مختلف طریقوں سے اضافہ کرے اسے متعلق فعل کہتے ہیں۔ مثالیں:

- ۱۔ ما ہر روز بمدرسہ خواہیم رفت۔ زمانی
- ۲۔ من کتاب بروی میز نہادم۔ مکانی
- ۳۔ من دو بار انعام یافتم۔ تعدادی
- ۴۔ اتوبوس چہ توند رفت۔ طریقی
- ۵۔ بسببِ باران بہروز نتوان آمد۔ سببی

۳۔ ماضی استمراری

’ماضی استمراری‘ ایسا فعل ہے جس سے گزرے ہوئے زمانے میں کام کا جاری رہنا معلوم ہو۔

قاعدہ: ’ماضی مطلق‘ کے صیغوں سے پہلے ’می‘ کا اضافہ کرنے سے ’ماضی استمراری‘ کے افعال بنتے ہیں۔ مثلاً:

واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
می رفت۔ وہ جارہا تھا۔	می رفتند۔ وہ جارہے تھے۔	می رفتی۔ تو جارہا تھا۔	می رفتید۔ تم جارہے تھے۔	می رفتم۔ میں جارہا تھا۔	می رفتیم۔ ہم جارہے تھے۔

مثالی جملے:

- (۱) برادرِ احمد چہ می کرد؟
- (۲) من در باغ می رفتم۔
- (۳) تواز شیر می ترسیدی۔
- (۴) شما سیب می خوردید۔
- (۵) ایشان چہ می پُرسیدند؟
- (۶) ما از ناگپور می آمدیم۔

(الف) مناسب افعال لکھ کر جملہ مکمل کیجیے:

- (۱) زید از امراؤتی (آمد)
 (۲) ما از مار (ترسیدن)
 (۳) شما چرا (گریستن)
 (۴) ایشان در کیف کتاب بها (نہادن)

(ب) اُردو میں ترجمہ کیجیے:

- (۱) دیروز ما از مالیگاؤن آمدیم۔
 (۲) من در باران به ایستگاه می رفتم۔
 (۳) پدر بہروز به برادرِ خود نامہ می نوشت۔
 (۴) واثق و دانش بہ گردش می رفتند۔
 (۵) شما گاؤ را کجا می بردید؟

ماضی شکی

ماضی شکی ایسا گذرا ہوا زمانہ ہے جس میں کام کے ہونے میں شک پایا جاتا ہے۔ مثلاً:

اور رفتہ باشد = وہ گیا ہوگا

مصدر کے آخر کا ”ن“ اُڑا کر ”ہ“ اور ”باشد“ لگانے سے صیغہ واحد غائب بنتا ہے۔ جیسے:

آمدن سے آمد + ہ = آمدہ + باشد = آمدہ باشد۔ (وہ آیا ہوگا)

باقی صیغہ بنانے کے لیے ”باشد“ کی ”د“ گرا کر ”باش“ کے بعد علامت ضمیر لگاتے ہیں۔ مثلاً

واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
—	ند	ی	ید	م	یم
آمدہ باشد۔	آمدہ باشند۔	آمدہ باشی۔	آمدہ باشید۔	آمدہ باشم۔	آمدہ باشیم۔
وہ آیا ہوگا۔	وہ آئے ہوں گے۔	تو آیا ہوگا۔	تم آئے ہوں گے۔	میں آیا ہوں گا۔	ہم آئے ہوں گے۔

مثالی جملے:

- (۱) احمد کار کردہ باشد۔
 (۲) ایشان از بازار آمدہ باشند۔
 (۳) شمابلیت خریدہ باشید۔
 (۴) ما در عروسی رفتہ باشیم۔
 (۵) تو قلم در اُتاق نہادہ باشی۔

(الف) مناسب ضمیریں لکھ کر جملے مکمل کیجیے:

- (۱) بُڑ را از چوب زده باشی۔
 (۲) رُشدہ را بہ دبستان فرستادہ باشند۔
 (۳) طعام خوردہ باشید۔

(ب) اُردو میں ترجمہ کیجیے:

- (۱) چرا ایشان از مدرسه گریخته باشند؟ (۲) شہلا در گلدان گل نہادہ باشد۔
 (۳) شاگردان بہ مدرسه رفتہ باشند۔

ماضی تمنائی (ماضی شرطیہ)

ماضی تمنائی وہ فعل ہے جس میں گزرے ہوئے زمانے میں کسی خواہش یا تمنا کا اظہار کیا گیا ہو۔ مثلاً:

کاش او رفتی۔ (کاش وہ جاتا!)

قاعدہ: ماضی تمنائی کے صرف تین صیغے واحد غائب، جمع غائب اور واحد متکلم ہوتے ہیں۔ ماضی مطلق کے ان صیغوں کے افعال میں

’یای مجہول‘ کا اضافہ کرنے سے ’ماضی تمنائی‘ کے صیغے بنتے ہیں۔ مثلاً

واحد غائب	جمع غائب	واحد متکلم
کاش او نوشتی۔ کاش وہ لکھتا۔	کاش ایشان نوشتندی۔ کاش وہ لکھتے۔	کاش من نوشتمی۔ کاش میں لکھتا۔

واحد غائب	جمع غائب	واحد متکلم
کاش او گفتی۔ کاش وہ کہتا۔	کاش ایشان گفتندی۔ کاش وہ کہتے۔	کاش من گفتمی۔ کاش میں کہتا۔

مثالی جملے:

- (۱) کاش او پرسیدی۔
 (۲) کاش ایشان خواندندی۔
 (۳) کاش من خندیدمی۔

۴۔ اسم فاعل

اسم فاعل وہ اسم ہے جو کسی کام کے کرنے والے کو یا ایسی بات کو ظاہر کرے جس کے ساتھ فعل قائم ہو۔

اسم فاعل عام طور پر مندرجہ ذیل قاعدوں سے بنتا ہے۔

(۱) 'امر' کے آخر میں 'ا' کے اضافے سے۔ مثلاً

دانستن ← دان + ا = دانا

دیدن ← بین + ا = بینا

(۲) 'امر' کے آخر میں 'ندہ' کے اضافے سے۔ مثلاً

نوشتن ← نویس + ندہ = نویسندہ

زدن ← زن + ندہ = زنندہ

خواندن ← خوان + ندہ = خوانندہ

(۳) 'امر' کے آخر میں 'ان' کے اضافے سے۔ مثلاً

لرزیدن ← لرز + ان = لرزان

رفتن ← رو + ان = روان

افتادن ← افت + ان = افتان

فروختن ← فروش + ان = فروشان

اسم مفعول

اسم مفعول ایسے اسموں کو ظاہر کرتا ہے جن پر کام واقع ہوا ہو۔ فارسی میں 'اسم مفعول' صرف متعدی مصدروں سے ہی بنتے ہیں۔ مثلاً

رفتن ← رفت + ه = رفته

شکستن ← شکست + ه = شکسته

گذشتن ← گذشت + ه = گذشته

دیدن ← دید + ه = دیده

نوشتن ← نوشت + ه = نوشته

شنیدن ← شنید + ه = شنیده

۵۔ حرفِ عطف

حرفِ عطف اس لفظ کو کہتے ہیں جو دو لفظوں، فقروں اور جملوں کو جوڑتا ہے۔ مثلاً

قلم و کتاب ، آمدنِ ما و رفتنِ او

فارسی زبان میں عام طور پر استعمال ہونے والے حروفِ عطف درج ذیل ہیں:

کہ ، یا ، نہ ، تا ، اگر ، چون ، شاید ، پس ، چنانکہ ، ہمانکہ ، ہر گاہ ، تا اینکہ ، ولی ، برای

چند مثالیں:

(۱) پروین و سیما می خندیدند۔

(۲) سلیم بازار می رفت ولی پول گم کرد۔

(۳) این خوب است اما آن لباس خوب تر است۔

چند حروفِ عطف ایسے ہوتے ہیں جو دو ایسے جملوں کو جوڑتے ہیں جس میں پہلا جملہ اپنا معنی خود دیتا ہے اور دوسرا جملہ اپنا معنی پورا

کرنے کے لیے پہلے والے جملے کا تابع ہوتا ہے۔

عام طور پر استعمال ہونے والے حروفِ عطف درج ذیل ہیں:

گر ، کہ ، با آنکہ ، گرچہ ، ہر چند ، بعد ، زیرا کہ ، گرچہ ، اگرچہ ، باوجود آنکہ ، تا ، تا اینکہ ،

وقتی کہ ، مگر اینکہ۔

مثالیں:

(۱) گر تو پسند کنی ، توانی رفت۔

(۲) اگرچہ او بیمار است ، حاضر است۔

(۳) برای اینکہ امروز عید است ، مردمان لباسِ نو پوشیدہ اند۔

۶۔ فعل معروف و مجہول

فعل معروف: فعل معروف اس فعل کو کہتے ہیں جس کا فاعل معلوم ہو۔ مثلاً:

احمد کتاب خواند۔

اس جملے میں کتاب کا فاعل احمد ہے۔

فعل مجہول: فعل مجہول اس فعل کو کہتے ہیں جس کا فاعل معلوم نہ ہو۔ مثلاً:

کتاب خواندہ شد۔

اس جملے میں کتاب کا فاعل معلوم نہیں ہے۔

فعل ماضی مجہول بنانے کا قاعدہ:

جس مصدر متعدی کا فعل ماضی مجہول بنانا ہو اس کا ماضی مطلق بنا کر اس کے آخر میں ”ہ“ لگاتے ہیں اور اس کے بعد ”شد“ لکھتے

ہیں۔ مثال: پروردن

پرورد + ہ + شد = پروردہ شدند

پرورد + ہ + شدید = پروردہ شدید

پرورد + ہ + شدیم = پروردہ شدیم

پرورد + ہ + شد = پروردہ شد

پرورد + ہ + شدی = پروردہ شدی

پرورد + ہ + شدم = پروردہ شدم

فعل حال مجہول بنانے کا قاعدہ:

جس مصدر متعدی کا فعل حال مجہول بنانا ہو اس کا ماضی مطلق بنا کر اس کے آخر میں ’ہ‘ لگاتے ہیں اور اس کے بعد ’شود‘ لکھتے ہیں۔

مثال: ساختن

ساخت + ہ + شوند = ساختہ شوند

ساخت + ہ + شوید = ساختہ شوید

ساخت + ہ + شویم = ساختہ شویم

ساخت + ہ + شود = ساختہ شود

ساخت + ہ + شوی = ساختہ شوی

ساخت + ہ + شوم = ساختہ شوم

فعل مستقبل مجہول:

فعل مستقبل مجہول بنانے کے لیے مصدر متعدی کا ماضی مطلق بنا کر اس کے بعد ”ہ“ لگاتے ہیں اور اس کے بعد ”خواہد شد“

لکھتے ہیں۔ مثال: طلبیدن

طلبید + ہ + خواہند شد = طلبیدہ خواہند شد

طلبید + ہ + خواہید شد = طلبیدہ خواہید شد

طلبید + ہ + خواہیم شد = طلبیدہ خواہیم شد

طلبید + ہ + خواہد شد = طلبیدہ خواہد شد

طلبید + ہ + خواہی شد = طلبیدہ خواہی شد

طلبید + ہ + خواہم شد = طلبیدہ خواہم شد

مصدرنامہ (Infinitives and Imperatives)

فعل امر Imperative	مادہ ماضی مضارع Present Stem	انگریزی معنی Meaning in English	اُردو معنی Meaning in Urdu	مصادر Infinitives
-----------------------	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	----------------------

(الف)

بیاری	آرای	To decorate	سجانا، سنوارنا	آراستن
بیازار	آزار	To annoy, to hurt	ستانا، دل دکھانا، رنج پہنچانا	آزردن
بیاشام	آشام	To drink	پینا	آشامیدن
بیالای	آلای	To become dirty	آلودہ ہونا	آلودن
بیاسای	آسای	To take rest	بے فکر ہونا، آرام کرنا	آسودن
بیای	آی	To come	آنا	آمدن
بیاموز	آموز	To learn, to teach	سیکھنا، سکھانا	آموختن
بیاور / بیار	آور، آر	To bring	لانا	آوردن
بیامیز	آمیز	To mix	ملنا ملانا	آمیختن
بیازمای	آزمای	To test	آزمانا	آزمودن
بیافرین	آفرین	To create	پیدا کرنا	آفریدن
بیامرز	آمرز	To forgive	بخشنا	آمرزیدن
بافروز	افروز	To kindle, to burn	چمکانا، جلانا، روشن کرنا	افروختن
باندوز	اندوز	To amass	جمع کرنا، ذخیرہ کرنا	اندوختن
باندیش	اندیش	To think	سوچنا	اندیشیدن
بایست	ایست	To stand	کھڑا ہونا	ایستادن

(ب)

بباش	باش	To be	ہونا، رہنا	باشیدن
ببای	بای	To be necessary, must	چاہنا، لازم ہونا	بایستن
ببخش	بخش	To forgive, to give	بخشنا، عطا کرنا، دینا	بخشیدن
ببرچین	برچین	To peak, to pick up	جمع کرنا، کسی چیز کو لینا	برچیدن
ببرخیز	برخیز	To rise	اُٹھنا	برخاستن

فعل امر Imperative	مادہ ماضی مضارع Present Stem	انگریزی معنی Meaning in English	اُردو معنی Meaning in Urdu	مصادر Infinitives
بردار	بردار	To lift, to take	اُٹھانا، لینا	برداشتن
ببر	بر	To carry, to take	لے جانا	بُردن
ببر	بر	To cut	کاٹنا	بُردن
ببر	برگزین	To select, to choose	چننا، انتخاب کرنا	برگزیدن
ببر	برگر، بازگر	To come back	لوٹنا، واپس ہونا	برگشتن
ببند	بند	To tie, to shut	باندھنا، بند کرنا	بستن
ببوس	بوس	To kiss	چومنا	بوسیدن
ببار	بار	To rain	بارش ہونا	باریدن

(پ)

بپز	پز	To cook	پکانا	پختن
بپذیر	پذیر	To agree, to welcome	قبول کرنا، استقبال کرنا	پذیرفتن
بپرواز	پرواز	To leave behind	(کسی کام پر) لگ جانا، چھوڑ جانا	پرداختن
بپرست	پرست	To pray, to love	پرستش کرنا، بہت زیادہ محبت کرنا	پرستیدن
بپرس	پرس	To ask	پوچھنا	پرسیدن
بپر	پر	To fly	اُڑنا، چھلانگ لگانا	پریدن
بپس بدہ	پس بدہ	To return	واپس کرنا، لوٹانا	پس دادن
بپوش	پوش	To wear, to hide	پہننا، ڈھانک دینا	پوشیدن
بپسند	پسند	To like	پسند کرنا	پسندیدن
بپندار	پندار	To mind	سمجھنا، خیال کرنا	پنداشتن
بپاش	پاش	To scatter	بکھرنا، بکھیرنا	پاشیدن

(ت)

بترس	ترس	To fear	ڈرنا	ترسیدن
بتوان	توان	To be able, can	سکنا	توانستن
بتراش	تراش	To cut	کاٹنا	تراشیدن

مصادر Infinitives	اُردو معنی Meaning in Urdu	انگریزی معنی Meaning in English	مادہ ماضی مضارع Present Stem	فعل امر Imperative
----------------------	-------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	-----------------------

(ج)

جستن	اُچھلنا، کودنا	To climb	جہ	بجہ
جُستن	ڈھونڈنا	To search, to find	جو	بجو
جنگیدن	لڑنا	To fight	جنگ	بجنگ

(چ)

چریدن	چرنا، گھاس کھانا	To graze, to feed	چر	بچر
چیدن	چننا، ترتیب دینا	To pick up, to arrange	چین	بچین
چرخیدن	گھومنا	To ramble, to rotate	چرخ	بچرخ

(ح)

حرف زدن	بات کرنا	To talk	حرف زن	حرف بزن
---------	----------	---------	--------	---------

(خ)

خریدن	خریدنا	To buy	خر	بخر
خوابیدن	سونا	To sleep	خواب	بخواب
خفتن	سونا	To sleep	خف	بخف
خندیدن	ہنسنا	To laugh, to smile	خند	بخند
خواندن	پڑھنا، بلانا	To read, to call	خوان	بخوان
خیزیدن	اُٹھنا، کھڑا ہونا	To rise, to stand up	خیز	بخیز
خواستن	مانگنا، چاہنا	To desire, to wish	خواہ	بخواہ

(د)

دادن	دینا	To give	دہ	بدہ
داشتن	رکھنا	To have	دار	بدار
دویدن	دوڑنا، بھاگنا	To run	دو	بدو
دیدن	دیکھنا	To see	بین	ببین

مصادر	اُردو معنی	انگریزی معنی	مادہ ماضی مضارع	فعل امر
Infinitives	Meaning in Urdu	Meaning in English	Present Stem	Imperative

(ر)

رساندن	پہنچانا	To reach	رسان	برسان
رسیدن	پہنچنا	To arrive, to reach	رس	برس
رفتن	جانا	To go	رو	برو
رنجیدن	ناراض ہونا، اُداس ہونا	To be sad	رنج	برنج
روئیدن	اُگنا	To grow	روی	بروی
ریختن	ڈالنا، اُنڈیلنا، گراننا، بہانا	To pour	ریز	بریز
رانندن	چلانا، ہانکنا	To drive	ران	بران

(ز)

زدن	مارنا	To beat, to strike	زن	بزن
زیستن	چینا، زندہ رہنا	To alive	زی	بزی

(س)

ساختن	بنانا، گزارہ کرنا	To make	ساز	بساز
سپردن	سونپنا	To hand over	سپر	بسپر
سوختن	جلنا، جلانا	To burn	سوز	بسوز

(ش)

شدن	ہونا	To be, to become	شو	بشو
شنیدن	سننا	To hear	شنو	بشنو
شستن	دھونا	To wash	شو	بشوی
شکستن	توڑنا	To break	شکن	بشکن
شناختن	پہچانا، جاننا	To recognise, to know	شناس	بشناس
شایستن	لائق ہونا، (مثلاً جھوٹ نہیں بولنا چاہیے)، مستحق ہونا	To be fit, to be worthy of	شای	بشناس
شمردن	گننا، شمار کرنا	To count	شمر	بشمر

فعل امر Imperative	ماده ماضی مضارع Present Stem	انگریزی معنی Meaning in English	اُردو معنی Meaning in Urdu	مصادر Infinitives
-----------------------	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	----------------------

(ط)

طلبیدن	بلانا	To call	طلب	بطلب
--------	-------	---------	-----	------

(ف)

فہمیدن	سمجھنا	To understand, to grasp	فہم	بفہم
فرمودن	فرمانا، حکم کرنا	To order, to command, to say	فرمای	بفرمای
فرستادن	بھیجنا	To send	فرست	بفرست
فروختن	بیچنا	To sell	فروش	بفروش

(ک)

کردن	کرنا، انجام دینا	To do	کن	بُکن
گُشتن	(جان سے) مارنا	To kill	گُش	بُگش
کشیدن	کھینچنا	To draw	گش	یگش
کندن	کاٹنا، اکھیڑنا، (لباس کا) اُتارنا	To dig, to root out, to take off	کن	یکن
کاشتن	اُگانا، بونا	To grow, to bow	کار	بکار
کوشیدن	کوشش کرنا	To try	کوش	بکوش
کوفتن	مارنا، پیٹنا، کوٹنا	To beat, to hammer	کوب	بکوب

(گ)

گفتن	کہنا	To tell, to say, to speak	گوی	بگوی
گرفتن	لینا، پکڑنا، فرض کرنا، قبضہ جمانا	To catch	گیر	بگیر
گذشتن	گزرنا	To pass	گذار	بگذار
گذرانیدن	گزارنا، پیش کرنا	To pass	گزار	بگزار
گذاشتن	رکھنا، چھوڑنا	To leave	گذار	بگذار

فعل امر	مادہ ماضی مضارع	انگریزی معنی	اُردو معنی	مصادر
	Present Stem	Meaning in English	Meaning in Urdu	Infinitives
بگری	گری	To weep	رونا	گریستن
بگرد	گرد	To rotate, to turn	ہونا، گھومنا، پھرنا	گردیدن
بگریز	گریز	To flee, to run away	بھاگنا، فرار کرنا	گریختن
بگشای	گشای	To open	کھولنا (کسی مشکل کو) حل کرنا	گشادن

(ل)

بلرز	لرز	To shiver	لرزنا	لرزیدن
------	-----	-----------	-------	--------

(م)

بمان	مان	To live	رہنا	ماندن
بمیر	میر	To die	مرنا	مُردن

(ن)

بنال	نال	To weep	رونا	نالیدن
بنشین	نشین	To sit	بیٹھنا	نشستن
بنگار	نگار	To write	لکھنا	نوشتن
بنوش	نوش	To drink	پینا	نوشیدن
بنگر	نگر	To look, to glance at	دیکھنا	نگریستن
بنمای	نمای	To show	دکھلانا	نمودن
بنہ	نہ	To put, to place	رکھنا	نہادن

(ی)

بیاب	یاب	To find	پانا، حاصل کرنا	یافتن
------	-----	---------	-----------------	-------

تذکیر و تانیث (Gender)

مذکر (Masculine)

تذکیر کے معنی ہیں، مذکر کو ظاہر کرنا۔ جو لفظ نر کے لیے بولا جاتا ہے اُسے 'مذکر' کہتے ہیں۔

Masculine is the word that denotes male gender

مونث (Feminine)

تانیث کے معنی ہیں مونث کو ظاہر کرنا جو لفظ مادہ کے لیے بولا جاتا ہے اُسے 'مونث' کہتے ہیں۔

Feminine is the word that denotes female gender

Meaning in English	اردو معنی	مونث Feminine	Meaning in English	اردو معنی	مذکر Masculine
mother	والدہ	مادر	father	والد	پدر
daughter / girl	بیٹی/ لڑکی	دُختر	son / boy	بیٹا / لڑکا	پسر
sister	بہن	خواہر	brother	بھائی	برادر
wife	بیوی	زوجہ	husband	شوہر	زوج
grand mother	دادی	جدہ	grandfather	دادا	جد
Mother's sister	خالہ	خالہ	husband of mother's sister	خالو	خال / خالو
father's sister	باپ کی بہن	عمہ	father's brother	باپ کے بھائی	عمو / عم
mother-in-law	بیوی/ شوہر کی والدہ	ساس	father-in-law	بیوی/ شوہر کے والد	خُسر
mother	امّاں	اُمّ	father / dad	ابّا	آب / آبو
mother	ماں	مام	father / dad	باپ	بابا
wife	بیوی/ عورت	زن	husband	شوہر / آدمی	شوہر / مرد
bride	دلہن	عَرُوس	bridegroom	دولہا	نوشہ
female	مادہ	مادہ	male	نر	نر
lady	امیر کی بیوی	بیگم	lord	امیر	بیگ
queen	نواب کی بیوی	بیگم	king	نواب	نواب
queen	ملکہ/ رانی	شہبانو / ملکہ / زن پادشاہ	king	پادشاہ	پادشاہ / شاہ
mistress of house	گھر کی مالکن	گد بانو	master of house	گھر کا مالک	گد خدا

Meaning in English	اُردو معنی	مونث Feminine	Meaning in English	اُردو معنی	مذکر Masculine
madam	محترمہ	خانم	lord	امیر/ رئیس	خان
lady	معزز عورت	خاتون	lord	سردار	خواجہ
female servant	ملازمہ	خادمہ / ماما	male servant	ملازم	خادم
female slave	نوکرانی	بندی	slave	نوکر	غلام
lady of rank	ذی مرتبہ عورت	عالیہ	distinguished honourable	ذی مرتبہ مرد	عالی
grandmother	دادی	مادرِ بزرگ	grandfather	دادا	پدرِ بزرگ
wife's sister	بیوی کی بہن	خواہر زن	husband's sister	شوہر کی بہن	خواہر شوہر
mare	گھوڑی	مادیان	horse	گھوڑا	اسب / اسب
hen	مرغی	ماکیان	cock	مرغ	خُروس
she-goat	بکری	بُز	he-goat	بکرا	جَدی / تیس
bitch	کتیا	کَلَبہ	dog	کُتا	کَلَب
cow	گائے	گاؤ مادہ	bullock	بیل	گاؤنر
lioness	شیرنی	شیر مادہ	lion	شیر	شیر نر
bitch	کتیا	سگِ مادہ	dog	کُتا	سگِ نر
queen	ملکہ	سلطانہ	king	بادشاہ	سلطان
queen	رانی	مَلِکہ	king	راجہ	مَلِک
lady singer	گانے والی	مُغنیہ	singer	گانے والا	مُغنی
female tailor	درزن	خیاطہ	tailor	درزی	خیاط
mistress	مالکن	مخدومہ	master	مالک	مخدوم
female teacher	اُستانی	مُعَلِّمہ	teacher	اُستاد	مُعَلِّم
dear	پیاری	عزیزہ	dear	پیارا	عزیز
witch	جادوگرنی	ساحرہ	magician	جادوگر	ساحر
female youth	عورت (جوان)	بالغہ	youth	آدمی (جوان)	بالغ
old woman	بوڑھی	ضعیفہ	old man	بوڑھا	ضَعِیف
female sick	بیمار عورت	مریضہ	sick	بیمار مرد	مَرِیض

mother	ماں	والده	father	باپ	والد
beloved	محبوبہ	محبوبہ	beloved	محبوب	محبوب
respected (female)	محترمہ	محترمہ	respected	محترم	محترم
writer (female)	مصنفہ	مصنفہ	writer	مصنف	مصنف
poetess	شاعرہ	شاعرہ	poet	شاعر	شاعر
beautiful woman	خوبصورت عورت	حسینہ	handsome	خوبصورت مرد	حسین
she donkey	گدھی	أتان	donkey / ass	گدھا	خَر / أَلَاغ / أَلَاق
deer (female)	ہرنی	مرال	deer (male)	ہرن	گوزن / آہو / غزال

اعداد (in figures) English	اعداد (in words) English	اعداد (in words) Persian	اعداد (in figures) Persian	اعداد (اُردو) (in words) Urdu	اعداد (in figures) Urdu
1	one	یک	۱	ایک	۱
2	two	دو	۲	دو	۲
3	three	سه	۳	تین	۳
4	four	چار	۴	چار	۴
5	five	پنج	۵	پانچ	۵
6	six	شش	۶	چھ	۶
7	seven	ہفت	۷	سات	۷
8	eight	ہشت	۸	آٹھ	۸
9	nine	نہ	۹	نو	۹
10	ten	دہ	۱۰	دس	۱۰

Ordinals		اعداد ترتیبی (in words)	اعداد ترتیبی (Ordinals)
first	I	پہلا/پہلی/پہلے	یکم
second	II	دوسرا/دوسری/دوسرے	دوم
third	III	تیسرا/تیسری/تیسرے	سوم
fourth	IV	چوتھا/چوتھی/چوتھے	چہارم
fifth	V	پانچواں/پانچویں	پنجم
sixth	VI	چھٹا/چھٹی/چھٹے	ششم
seventh	VII	ساتواں/ساتویں	ہفتم
eight	VIII	آٹھواں/آٹھویں	ہشتم
ninth	IX	نواں/نویں	نہم
tenth	X	دسواں/دسویں	دہم

اعداد (in figures)	اعداد (in words)	اعداد (in words)	اعداد (in figures)	اعداد (أردو) (in words)	اعداد (in figures)
11	eleven	یازده	۱۱	گیارہ	۱۱
12	twelve	دوازدہ	۱۲	بارہ	۱۲
13	thirteen	سیزده	۱۳	تیرہ	۱۳
14	fourteen	چہارده	۱۴	چودہ	۱۴
15	fifteen	پانزدہ	۱۵	پندرہ	۱۵
16	sixteen	شانزدہ	۱۶	سولہ	۱۶
17	seventeen	ہفدہ	۱۷	سترہ	۱۷
18	eighteen	ہجده	۱۸	اٹھارہ	۱۸
19	nineteen	نوزده	۱۹	اُنیس	۱۹
20	twenty	بیست	۲۰	بیس	۲۰

Ordinals		اعداد ترتیبی (in words)	اعداد ترتیبی (Ordinals)
eleventh	XI	گیارہواں / گیارہویں	یازدہم
twelfth	XII	بارہواں / بارہویں	دوازدہم
thirteenth	XIII	تیرہواں / تیرہویں	سیزدہم
fourteenth	XIV	چودہواں / چودہویں	چہاردہم
fifteenth	XV	پندرہواں / پندرہویں	پانزدہم
sixteenth	XVI	سولہواں / سولہویں	شانزدہم
seventeenth	XVII	سترہواں / سترہویں	ہفدہم
eighteenth	XVIII	اٹھارہواں / اٹھارہویں	ہجدهم
nineteenth	XIX	اُنیسواں / اُنیسویں	نوزدہم
twentieth	XX	بیسواں / بیسویں	بیستُم

اعداد (in figures) English	اعداد (in words) English	اعداد (in words) Persian	اعداد (in figures) Persian	اعداد (in words) Urdu	اعداد (in figures) Urdu
10	ten	ده	۱۰	دس	۱۰
20	twenty	بیست	۲۰	بیس	۲۰
30	thirty	سی	۳۰	تیس	۳۰
40	forty	چہل	۴۰	چالیس	۴۰
50	fifty	پنجاه	۵۰	پچاس	۵۰
60	sixty	شصت	۶۰	ساٹھ	۶۰
70	seventy	ہفتاد	۷۰	ستر	۷۰
80	eighty	ہشتاد	۸۰	اسی	۸۰
90	ninety	نود	۹۰	نوڈ	۹۰
100	hundred	صد	۱۰۰	سو	۱۰۰

Ordinals		اعدادِ ترتیبی (in words)	اعدادِ ترتیبی (Ordinals)
tenth	X	دسواں / دسویں	دہم
twentieth	XX	بیسواں / بیسویں	بیسٹم
thirtieth	XXX	تیسواں / تیسویں	سی اُم
fortieth	XL	چالیسواں / چالیسویں	چہلم
fiftieth	L	پچاسواں / پچاسویں	پنجاہم
sixtieth	LX	ساٹھواں / ساٹھویں	شستّم
seventieth	LXX	سترہواں / سترہویں	ہفتادّم
eightieth	LXXX	اسیواں / اسیویں	ہشتادّم
ninetieth	XC	نودواں / نودویں	نوڈم
hundredth	C	سوسواں / سوویں	صدّم

اعداد (in figures)	اعداد (in words)	اعداد (in words)	اعداد (in figures)	اعداد (in words)	اعداد (in figures)
100	one hundred	یک صد	۱۰۰	ایک سو	۱۰۰
200	two hundred	دویست	۲۰۰	دو سو	۲۰۰
300	three hundred	سه صد	۳۰۰	تین سو	۳۰۰
400	four hundred	چار صد	۴۰۰	چار سو	۴۰۰
500	five hundred	پانصد	۵۰۰	پانچ سو	۵۰۰
600	six hundred	شش صد	۶۰۰	چھ سو	۶۰۰
700	seven hundred	ہفت صد	۷۰۰	سات سو	۷۰۰
800	eight hundred	ہشت صد	۸۰۰	آٹھ سو	۸۰۰
900	nine hundred	نہ صد	۹۰۰	نوسو	۹۰۰
1000	thousand	ہزار	۱۰۰۰	ہزار	۱۰۰۰

Ordinals (in English)	اعدادِ ترتیبی (in Roman)	اعدادِ ترتیبی (Ordinals)
one hundredth	C	صدُم
two hundredth	CC	دویستُم
three hundredth	CCC	سه صدُم
four hundredth	CCCC	چار صدُم
five hundredth	IC / D	پانصدُم
six hundredth	DC	شش صدُم
seven hundredth	DCC	ہفت صدُم
eight hundredth	DCCC	ہشت صدُم
nine hundredth	DCCC / CM	نہ صدُم
thousanth	CIO / M	ہزارُم

تعارف شعراء و مصنفین

شیخ سعدی شیرازی (۱۱۸۲ء تا ۱۲۳۱ء)

آپ کا نام شیخ شرف الدین اور مصلح الدین لقب تھا۔ شیراز کے رہنے والے تھے۔ اپنے مربی اتابک ابوبکر سعد بن زنگی کے نام کی مناسبت سے سعدی تخلص اختیار کیا۔

گلستان اور بوستان آپ کی مشہور تصانیف ہیں۔ اخلاق آموز حکایتوں پر مشتمل گلستان فارسی نثر کے اعلیٰ معیار کو پیش کرتی ہے۔ بوستان اخلاقی مثنویوں میں لا جواب ہے اور سہل ممتنع کا درجہ رکھتی ہے۔

سعدی کو پیغمبر غزل بھی کہا جاتا ہے۔ آپ کے کلام میں سادگی، شیرینی، لطافت، سوز و گداز، اخلاق و تصوف غرض کہ جملہ خوبیاں پائی جاتی ہیں۔

SADI (1184 to 1291 AD)

His proper name was Shaikh Sharfuddin but he was known as Muslihuddin. He was born at Shiraz. In honour of special favours shown to him by his patron Sad bin Zangi he adopted 'Sadi' as his pen-name.

His two works 'Gulistan' and 'Bostan' have won him immortal fame. Gulistan a collection of moral tales set the standard of Persian prose while Bostan is regarded as unparalleled in Persian masnavis for its simple and lucid narration. Sadi is regarded as the 'Prophet of Ghazal'. Freshness and originality of thought, brevity of expression and fluency of language are the characteristics of his writings in prose and poetry.

حافظ شیرازی (۱۳۲۵ء تا ۱۳۸۹ء)

آپ کا نام شمس الدین تھا اور حافظ تخلص۔ قرآن مجید حفظ کرنے کے علاوہ ابتدائی دینی علم حاصل کیا اور شعر کہنے لگے۔ شاعری کی متعدد اصناف میں اپنے فن کا کمال دکھایا مگر غزل میں خاص نام کمایا۔ سعدی کے بعد خواجہ حافظ کو غزل گوئی میں جو مرتبہ حاصل ہوا کسی اور کو نصیب نہ ہوا۔ آپ کی غزلوں میں موجود نغمگی، فصاحت و بلاغت کو فارسی ادب میں انفرادی مقام حاصل ہے۔ آپ کی غزلوں کے موضوعات عشق، بادہ و محبوب ہیں، جنہیں دو بالکل مختلف طریقوں یعنی کہ نفسانی اور روحانی، دنیوی اور مذہبی معانی میں بیان کیا جاسکتا ہے۔

HAFIZ SHIRAZI (1325 to 1389 AD)

His real name was Shamsuddin and pen-name was 'Hafiz'. He acquired preliminary education and learnt the Holy Quran by heart. Hafiz possessed full command over all kinds of poetry. In ghazal writing he enjoys a position next to Sadi. He excelled all other poets in ghazal-writing. In music and eloquence his ghazals have no equal in Persian literature. The theme of his odes is of love, wine and beloved but can be interpreted into different ways i.e. sensual and spiritual, secular and religious.

عمر خیام (۱۰۸۴ء تا ۱۱۲۳ء)

آپ کا نام غیاث الدین تھا اور خیام تخلص۔ نظام الملک طوسی اور حسن بن صباح کے ساتھ تعلیم پائی۔ مذہبی علوم اور ادب و تاریخ کے فن میں امام تھے۔ علم نجوم کے بڑے ماہر تھے۔ مختلف علوم و فنون میں کتابیں لکھیں مگر ان کی رباعیات کو عالمی اور دائمی شہرت حاصل ہوئی۔ چنانچہ مختلف زبانوں میں ان کا ترجمہ ہوا۔ رباعیات میں توبہ و استغفار، اخلاق و تصوف، حسن و عشق، بے ثباتی دنیا وغیرہ ہر قسم کے مضامین پائے جاتے ہیں۔

OMAR KHAYYAM (1084 to 1123-24 AD)

His name was Ghiyasuddin and 'Khayyam' was his pen-name. He studied with Nizamul Mulk Tusi and Hasan bin Sabbah. He was well versed in all branches of Philosophy, mathematics, astronomy and astrology. Almost all the Persian biographers have paid glowing tribute to Omar Khayyam for his Rubaiyat which abound in philosophical and theosophical ideas, divine love, sinfulness of mankind and divine forgiveness, etc.

ملا حسین واعظ کاشفی (۱۵۰۵ء)

کمال الدین حسین واعظ نام اور کاشفی تخلص تھا۔ سبزوار میں پیدا ہوئے۔ سلطان حسین مرزا کے عہد میں ان کے کمالات کو شہرت حاصل ہوئی۔ انھوں نے متعدد تصانیف یادگار چھوڑی ہیں جن میں انوارِ سُہیلی بہت مشہور اور مقبول ہے۔ یہ کلیلہ و دمنہ کا ترجمہ ہے۔ انوارِ سُہیلی کا طرزِ دلکش اور دلآویز ہے۔ اس کی عبارت رنگین و منفی ہے۔ عربی الفاظ کی کثرت ہے۔ اس نثر میں شاعرانہ تکلفات، استعارات، تشبیہات و مناسبات لفظی موجود ہیں۔ اس دور میں یہ اسلوب مقبول خاص و عام تھا۔ اب بھی اس کتاب کا انتخاب فارسی نصاب میں داخل کیا جاتا ہے۔

اس کے علاوہ بھی انھوں نے کئی کتابیں یادگار چھوڑی ہیں مثلاً 'روضۃ الشہداء'، 'اخلاقِ محسنی' وغیرہ۔

MULLA HUSAIN WAIZ KASHIFI (1505 AD)

His proper name was Kamaluddin Husain. He was known as 'Waiz'. He was born at Sabzwar. He was a skilled astronomer. But what made him so famous amongst Persian prose-writers is his skill in literary composition. His main work is 'Anwar-i-Suhaili' written in the most florid and verbose style. He wrote many other books like 'Rauzatush Shuhada' and 'Akhlaq-i-Muhsini', etc.

اقبال (۱۸۷۷ء تا ۱۹۳۸ء)

آپ کا نام محمد اقبال تھا۔ سیالکوٹ میں پیدا ہوئے۔ بچپن ہی سے شاعری کا شوق تھا۔ اُردو و فارسی دونوں زبانوں میں ایسے اشعار کہے کہ اہل زبان ان کی قادر الکلامی کے قائل ہو گئے۔ مثنوی اسرارِ خودی، رموزِ بے خودی، پیامِ مشرق، جاوید نامہ اور زبورِ عجم وغیرہ ان کی مشہور فارسی تصانیف ہیں۔

ان کا کلام عالم اسلام کے لیے ایک پیغام ہے۔ ہندی نژاد ہونے کے باوجود فارسی زبان پر ایسی قدرت تھی کہ اہل ایران آپ کو اپنا قومی شاعر گردانتے ہیں۔

IQBAL (1877 - 1938 AD)

His full name was Muhammad Iqbal. He was fond of poetry from the very childhood. He started his poetical career by writing lyrical poetry in the form of 'Ghazal'. His lyrics are universally popular. His Masnavis Asrar-e-Khudi, Rumu-z-Bekhudi, Payam-e-Mashriq, Javed Nama and Zubur-e-Ajam are well-known works in Persian. He had such a command over the Persian language that in spite of being an Indian he is recognized as a national poet even by the people of Iran.

پروین اعتصامی (۱۹۰۷ء تا ۱۹۴۱ء)

خانم پروین اعتصامی تبریز میں پیدا ہوئی تھیں۔ یہ پہلی ایرانی خاتون ہیں جنہوں نے شاعری میں بڑی شہرت حاصل کی۔ ان کا دیوان چھ ہزار اشعار پر مشتمل ہے جس میں دو سو منظومات ہیں۔ ان میں مثنویاں، قصائد، قطعات اور غزلیں ہیں۔ ان کی زبان نہایت پاکیزہ اور شستہ ہے۔ اسلوب میں دلکشی اور جوش پایا جاتا ہے۔

اخلاقیات آپ کا پسندیدہ اور مخصوص موضوع ہے۔ ملت ایران کو بیدار کرنے میں آپ کے کلام نے بڑا اہم رول ادا کیا ہے۔

PARWIN I'TISAMI (1907 to 1941 AD)

Khanam Parwin I'tisami was born in Tabriz. Parwin is the first poetess of Iran who earned a great name. Her Diwan consists of about six thousand couplets with two hundred poems including Masnavis, Qasidas, Qitas and Ghazals. Her language is eloquent and chaste. There is grace and vigour in her style. She has dealt specially with moral and ethics.

Her poetry has played an important role in the awakening of Iranian nation.

فیضی (۱۵۴۷ء تا ۱۵۹۴ء)

ان کا پورا نام حکیم ابوالفیض اور فیضی تخلص تھا۔ ان کے والد شیخ مبارک اپنے زمانے کے ایک بلند پایہ ادیب اور مایہ ناز عالم و فاضل تھے۔ اکبر نے فیضی کے شاعرانہ کمالات کا اعتراف کرتے ہوئے ۱۵۷۷ء میں انھیں ملک الشعراء کے خطاب سے نوازا۔ ان کا کلام تقریباً پچاس ہزار اشعار پر مشتمل ہے۔ فیضی نے ایک دیوان بھی یادگار چھوڑا ہے جس میں نو ہزار اشعار ہیں جس میں زیادہ تر غزلیں ہیں۔ اس کے علاوہ فیضی کی پانچ مثنویاں بھی ہیں۔ نثری تصانیف میں 'موارد الکلام' اور 'سواطہ الالہام' بے حد مشہور ہیں۔

FAIZI (1547 TO 1594 AD)

His full name was Hakeem Abul Faiz and Faizi was his pen-name. His father Shaikh Mubarak was a high profile man of letters. Recognising poetical abilities of Faizi, Akbar conferred upon him the title of 'Malik-us-Shora' (Poet Laureate) in the year 1577 AD. His poetry consists of fifty thousand couplets. Faizi has also left a Diwan in Persian which contains nine thousand verses, mostly Ghazals. Besides, he has five masnavis to his credit. In prose Mawared-ul-Kalam and Sawatehul-Ilham are the well known works of Faizi.

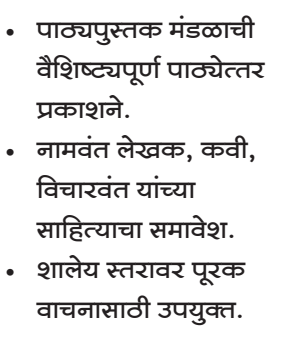
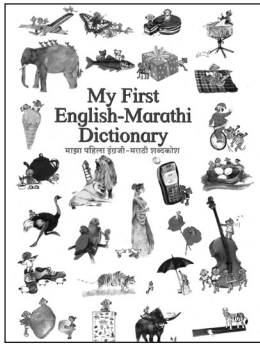
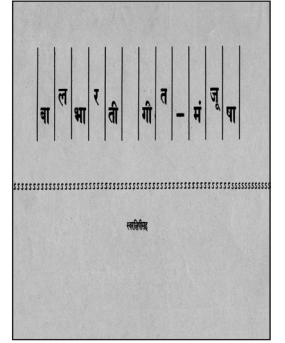
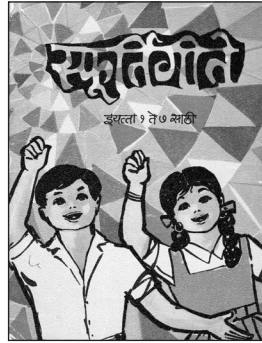
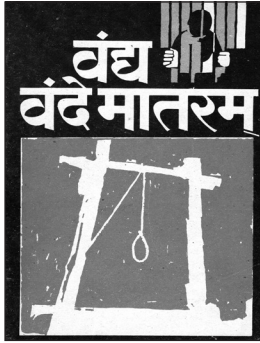
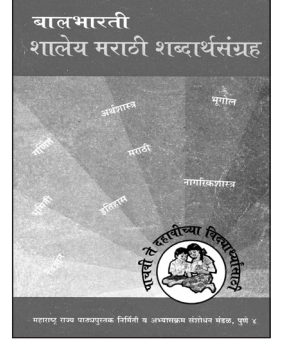
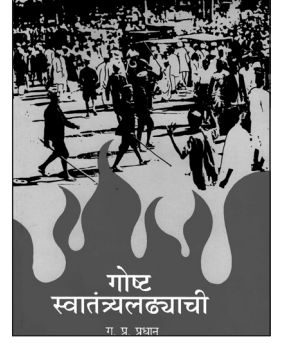
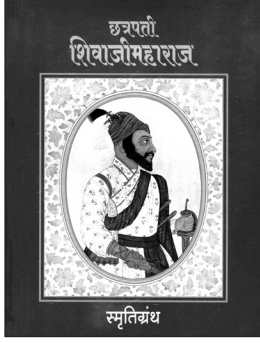
جامی (۱۴۱۴ء تا ۱۴۹۲ء)

آپ کا نام عبدالرحمن تھا اور جامی تخلص۔ نظم و نثر دونوں پر قدرت حاصل تھی۔ کئی کتابیں لکھیں۔ ان میں 'بہارستان جامی' کو بڑی مقبولیت حاصل ہوئی۔ اس میں دلچسپ حکایتوں کے ذریعے بہترین اخلاقی درس دیا گیا ہے۔ اس کی عبارت نہایت شگفتہ، سلیس اور رواں ہے۔ نظم میں ایک ضخیم دیوان آپ کی یادگار ہے۔

JAMI (1414 to 1492 AD)

His full name was Abdur Rahman and pen-name Jami. He had equal command over both prose and poetry. He wrote many books. His book 'Baharistan-e-Jami' is very popular and contains many moral and interesting stories. His style is lively, simple and fluent. He has a Diwan (Poetical compositions) to his credit.

- पाठ्यपुस्तक मंडळाची वैशिष्ट्यपूर्ण पाठ्येत्तर प्रकाशने.
- नामवंत लेखक, कवी, विचारवंत यांच्या साहित्याचा समावेश.
- शालेय स्तरावर पूरक वाचनासाठी उपयुक्त.

पुस्तक मागणीसाठी www.ebalbharati.in, www.balbharati.in संकेत स्थळावर भेट द्या.

साहित्य पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या विभागीय भांडारांमध्ये विक्रीसाठी उपलब्ध आहे.

ebalbharati

विभागीय भांडारे संपर्क क्रमांक : पुणे - ☎ २५६५९४६५, कोल्हापूर - ☎ २४६८५७६, मुंबई (गोरेगाव) - ☎ २८७७९८४२, पनवेल - ☎ २७४६२६४६५, नाशिक - ☎ २३९९५९९, औरंगाबाद - ☎ २३३२९७९, नागपूर - ☎ २५४७७९६/२५२३०७८, लातूर - ☎ २२०९३०, अमरावती - ☎ २५३०९६५

महाराष्ट्र اسٹیٹ بورڈ آف سیکنڈری اینڈ ہائر سیکنڈری ایجوکیشن پونہ.

बरगा-ई-फारसी (पार्शियन) इ. १० वी

₹ 65:00